

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CV ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 17-го ЛИПНЯ 1998 ЧИСЛО 3 VOL. CV PARSIPPANY, N.J., FRIDAY, JULY 17, 1998 No. 3

У парляменті зформувалась лівоцентристська більшість

Сергій Руденко
спеціяльно для „Свободи"

КИЇВ. — Обранням голови Верховної Ради, двох його заступників та голів 22 парляментських профільних комітетів завершився дев'ятий тиждень праці депутатів. Результати довготривалих дебатів навколо керівних посад у сесійній залі засвідчили: серед депутатського корпусу з'явилася-таки парляментська більшість. Її основною ознакою є те, що вона зформувалася не на одній ідеологічній плятформі. Нині можна говорити про створення потужного фінансово-партійного угрупування навколо кількох фракцій лівого та центристського спрямування.

Внесення 7-го липня на розгляд парляменту кандидатури першого заступника Голови Верховної Ради попереднього скликання людини відверто ортодоксальних поглядів — Олександра Ткаченка виглядало дещо дивним. Хоча б тому, що серед ймовірних претендентів на цю посаду він мав найменші шанси на обрання.

Проте сепаратні домовлення між керівниками центристських фракцій дали результат — частина депутатів, порушивши домовлення „чотирьох" (Соціял-Демократичної Партії (об'єднаної), Народно-Демократичної, Партії Зелених та Народного Руху) віддали свої голоси за О. Ткаченка. 232 голоси, отримані ним, свідчать про створення у новій Верховній Раді лівоцентристсько-фінансової більшости.

Попри те, що за О. Ткаченком тягнувся довгий „шлейф" низки кримінальних справ, це не завадило йому стати головою. Свого часу він, очолюючи асоціяцію „Земля і люди" (1992-94 роки), взяв під державні ґарантії кредит на суму 75 млн. дол. у ЗСА. Позичені гроші використано не за призначенням.

У червні 1995 року Генеральна прокуратура порушила кримінальну справу проти керівництва асоціяції. Однак після внесення до Верховної Ради пропозицій про надання згоди на притягнення до відповідальности О. Ткаченка народні депутати відмовили головній наглядовій організації взагалі розглядати це питання. Протягом 1994-1998 років борги „Землі і людей" перед бюджетом тричі (відповідно до постанов) перекладалися на інші організації. Востаннє про заборгованність асоціяції Уряд згадав 29-го червня цього року — напередодні обрання спікером О. Ткаченка. Своїм розпорядженням Кабінет Міністрів частину боргів асоціяції переклав на ті організації, які з нею співпрацювали. А кримінальна справа взагалі десь загубилася у коридо-

(Закінчення на стор. 15)

Північна Корея бльокує інспекції

ВАШІНҐТОН. — Північна Корея не дає можливости міжнародним інспекторам вповні перевірити їхні ядерні забудови і тим самим викликає підозріння, що достатню кількість плутонію приховано для виробництва ядерної зброї. Про це у своєму звіті Конґресові повідомило Бюро загального обліку та підкреслило, що існують великі прогалини в інспекційній програмі, котру нав'язано Північній Кореї після підписання нею в 1994 році договору з Америкою про припинення її ядерних плянів.

Хоч у звіті немає прямого звинувачення Північної Кореї у відступі від зганої угоди, все ж таки автори звіту квестіонують таку поведінку Північної Кореї. Вони уважають, що Північна Корея може намагатися знищити докази , що вона зберегла значно більше якісного плутонію перед 1994 роком, ніж звітувала про це. Крім того, багато експертів уважає, що Північна Корея вже мала ядерну бомбу, поки підписувала згадану угоду.

Як сказано у звіті, Північна Корея не дає відповіді на повторні вимоги інформацій про ядерні складники, котрі вона плянувала заінсталювати у своїх двох ядерних реакторах, що їх згідно з договором було зовсім зліквідовано. Крім того, Північна Корея не дозволила Міжнародній аґенції ядерної енерґетики, що є знаряддям Організації Об'єднаних Націй та проводить згадані інспекції, вмонтовувати контрольні пристрої на цистернах з ядерними відпадками.

Дейвид Олбрайт з Інституту науки і міжнародної безпеки, котрий вивчає спірні питання про нерозповсюдження ядерної зброї ,твердить: „Небезпечним є те, що Північна Корея вже має ядерну зброю".

Коментують обрання О.Ткаченка на пост голови Верховної Ради

Новий голова парляменту Олександер Ткаченко.

Київ (УНІАР). — Народний депутат України Геннадій Удовенко, фракція НРУ, вважає, що загалом обрання голови Верховної Ради сприятиме нормалізації праці парляменту.

Якщо Олександер Ткаченко сьогодні підійметься вище інтересів своєї партії та "Лівого центру", який він представляє, то тоді можна говорити про якусь злагоду в парляменті, зазначив депутат. При цьому Г.Удовенко розповів для прикладу, що головуючи на Генеральній Асамблеї ООН, він повинен бути об'єктивним, отож не може представляти інтереси України. Це робить делеґація України. "Як міністер закордонних справ я мав би відстоювати інтереси України, але як голова Генеральної Асамблеї — повинен дотримуватись об'єктивности".

Позафракційний народний депутат Слава Стецько розчарована обранням О. Ткаченка на пост голови прляменту. Вона висловила жаль, що після сімох років незалежности головою Верховної Ради України став комуніст. На її думку, в парляменті є більш авторитетні люди, які могли б його очолити. "Повинен був бути центрист, який би не був ані комуністом, ані крайнім правим, щоб знаний був як індивідуальність і міг представляти Україну перед іншими державами. Якщо не буде сильних заступників, то це дуже знизить рівень парляменту". — вважає С.Стецько.

Незадоволений обранням О. Ткаченка і народний депутат України Едуард Ґурвіц, позафракційний: "Я ніколи не належав до лівих і ніколи їх не підтримував, і тому не хотів, щоб спікером був лівий", — сказав Е. Ґурвіц кореспондентові УНІАР.

Перший заступник голови Селянської Партії України Валентин Зубов ("Лівий центр") зазначив, що О.Ткаченко має висунути кандидатів на посади першого заступника і заступника — "це його право". Щодо персоналій, Валентин Зубов переконаний, що Ткаченко "ніколи не висуне на керівний пост представника Руху, цього він не зробить з принципових міркувань".

Партія "Реформи і Порядок" оцінює обрання О. Ткаченка на пост голови Верховної Ради України як закономірний і логічний результат майже двомісячної запланованої акції з підпорядкуван-ня діяльности законодавчого органу Президентові та усунення ймовірних конкурентів на президентських виборах. На думку керівництва партії, спікером парляменту обрано людину, що не лише пов'язується з лівою ідеологією, але й фактично контролюється виконавчою владою з огляду на минулу діяльність асоціяції "Земля і люди". Це обрання остаточно підтвердило факт співпраці лівих сил (КПУ, СПУ, СелПУ) з президентською командою, що продовжує традицію "штучної лівої опозиції", вигідної Леонідові Кучмі напередодні виборів. ПРП вважає, що "ще раз підтвердила свій статус справжньої партії сприян-

(Продовження на стор. 15)

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ:

В УКРАЇНІ

Захищають українського виробника

КИЇВ. — Ряд міністерств, підприємницьких структур та засобів масової інформації заініціювали всеукраїнську акцію на захист українського виробника. Перший її етап заплановано на 16-го липня на території Національної кіностудії ім. Олександра Довженка. Ідеться передусім про широкомаштабну реклямну інформаційну підтримку для українських підприємств. Учасники акції переконані, що національний товаровиробник повинен отримувати постійну зацікавлену підтримку з боку держави. Акція не обмежиться тільки столицею — у майбутньому вона пошириться на всі області України.

Кримська споживча спілка відзначає 80-річчя

СИМФЕРОПІЛЬ. — У Раді Міністрів Автономної Республіки Крим відбулося урочисте зібрання, присвячене Міжнародному Дню Кооперації та 80-річчю Кримської споживчої спілки. Привітали кооператорів голова ВР Криму Леонід Грач, голова РМ Криму Сергій Куніцин, керівники Кримспоживспілки і Уккоопсоюзу, голови районних державних адміністрацій автономії. Споживча кооперація півострова сьогодні налічує 72,000 пайщиків, на її підприємствах працює 12,000 осіб. Лише торік вона виробила продукції на 60. 3 млн. грн. Питома вага власної продукції в роздрібному товарообігу Кримспоживспілки становила 45.8 відс. Найкращих трудівників галузі та її ветеранів нагороджено почесними грамотами Президії ВР АРК і грамотами Укоопсоюзу. Свої привітання кримчанам надіслали кооператори майже всіх областей України. В ході засідання стало відомо, що указом Президента голові правління Кримспоживспілки присвоєно звання "Заслужений працівник сфери послуг".

Курортний сезон під загрозою

СИМФЕРОПІЛЬ. — Керівник Російської асоціяції туристичних агенцій (РАТА) Олександер Бурдонов сказав на пресконференції, що перший місяць курортного сезону — червень уже провалено. Притік до Криму відпочиваючих з Росії зменшився на 20-30 відс. у порівнянні з минулим роком. Цьому є об'єктивні пояснення: економічна криза в Росії, заборона Фонду соціяльного забезпечення Росії на придбання путівок до інших країн за рахунок російського бюджету. І все ж головна причина відсутности у росіян інтересу до Криму, на думку Олександра Бурдонова, є суб'єктивною. Він нагадав, що "туризм — це індустрія продажу вражень", а тому "необхідно пояснити кожному кримчанинові, що, контактуючи з відпочиваючими, вони створюють Кримові або рекляму, або антирекляму". Якщо всі цього не зрозуміють, то будь-які зусилля уряду, туристичних фірм, агенцій, асоціяцій не дадуть очікуваного ефекту. "Якими б не були причини, але сьогодні є проблеми заповнення курортів навіть на липень-серпень", — сказав О. Бурдонов.

О. Мороз прокоментував події у Верховній Раді

КИЇВ. — "Другий місяць триває спроба зробити ревізію виборів, власне, спроба антиконституційного перевороту, щоб домогтися того, чого не вдалося зробити напередодні виборів та після них", — зазначив у своєму виступі на сесії ВР України лідер фракції "Лівий центр" Олександер Мороз. На його думку, "тільки представники КПУ, Руху, бльоку соціялістів і селян мали б розглядатись як претенденти на керівні пости". О. Мороз вважає, що певні сили зумисне штучно бльокують працю парляменту, щоб у цей час указами руйнувалася система законодавства. "Іде спроба цілком усунути парлямент від влади. Клани, які проникли в усі ланки влади, добиватимуть і розтягатимуть Україну", — підкреслив О.Мороз. Які сили, він не уточнив, але відомо, що 3-го липня під час голосування за Олександра Бандурку, свої бюлетені до скриньок не вкинулили саме представники фракції комуністів і частина фракції "Лівий центр".

Бурі і зливи наробили лиха

КИЇВ. — Міністерство Надзвичайних Ситуацій повідомило про лихо, яке спіткало кілька областей України, де бурі і зливи пошкодили електромережі та зруйнували водопостачання. У Канівському районі Черкаської области стихія пошкодила лінію електропередач у 13 населених пунктах і зруйнувала 40 будинків. У Миколаївській області буря зруйнувала 133 житлових будинки, сотні населених пунктів залишилися без електрики, пошкоджено понад 100 ферм, майже 1,000 трансформаторних станцій та знищено посіви пшениці. У Рівненській області, яка також постраждала від буревію, відновлено енерґопостачання сіл та міст, завершується ремонт будівель. У Луганському в результаті зливи підтоплено майже 800 житлових будинків, а також лікарні й адміністративні споруди.

Лікувальні заклади готуються до скорочення штатів

СИМФЕРОПІЛЬ. — На початку вересня в Криму розпочнеться акредитація лікувальних закладів, покликана визначити обсяг і якість лікувально-профілактичної допомоги, що надається населенню. В рамках підготови до акредитації, вже створено Головну акредитаційну комісію на чолі з міністром охорони здоров'я АРК Андрієм Підаєвим. При комісії працює група експертів. Кожному лікувальному закладові — а їх в автономії 937 — буде привласнено один із трьох рівнів, який дозволяє надавати ті чи інші види медичної допомоги. В результаті акредитації відбудеться і реструктуризація, мета якої зменшити до кінця 1998 року число ліжок на 1,500 одиниць. У свою чергу, це потягне за собою скорочення штатних одиниць медичного персоналу, і не виключено, що частину лікарень буде закрито. Акредитацію передбачається закінчити до 1-го січня 2000 року.

Працюють літні філософські школи

КИЇВ. — Інститут післякомуністичного суспільства та Український філософський фонд організували дві літні філософські школи під назвами "Політична аналіза післякомунізму" та "Політична філософія і сучасність" для молодих викладачів вищих учбових закладів України, Росії та Білорусі. Фінансове забезпечення цих шкіл взяли на себе Міжнародний фонд "Відродження" та угорський Інститут відкритого суспільства, Будапешт. Мета шкіл — спонукати викладачів до впровадження у викладацьку практику надбань сучасної політичної думки, — зазначив директор школи "Політична аналіза післякомуністичного суспільства", заступник редактора часопису "Політична думка" Олег Білий. За його словами, у праці шкіл поряд з українськими дослідниками (Олександр Дергачов, Сергій Макєєв, Микола Томенко та інш.) беруть участь професор університету "Сорбонна-1" Мішель Лесаж, професор Гарвардського університету Річард Нолл, відомий німецький філософ Отфрід Гьоффе та інші закордонні фахівці. Кандидат філософських наук Сергій Пролєєв, який очолив школу "Політична філософія і сучасність", вважає, що важкий досвід сучасного політичного життя в Україні є дуже продуктивним інтелектуально, бо відкриває для дослідників нові виміри соціяльної дійсности. "Сучасна політична ситуація в Україні є дуже плідною для нових інтелектуальних рішень", — зауважив Пролєєв. За його словами, школи вцілому повинні актуалізувати політико-філософську проблематику у гуманітарних дослідженнях.

Держава має 25% акцій деяких підприємств

КИЇВ. — Пакети акцій у розмірі 25 відсотків статутового фонду плюс одна акція ВАТ "Південдизельмаш", "Полтавський гірничозбагачувальний комбінат", "Київзовнішстранс" та "Київський завод реактивів, індикаторів та аналітичних препаратів" на три роки закріплено у державній власності. Це зроблено розпорядженнями уряду відповідно до пункту 14 Державної програми приватизації на 1998 рік.

Школярі залишаться без відпочинку

ЛЬВІВ. — Як повідомила завідуюча відділом Львівської Обласної Ради Лариса Акімова, з 15-ох дитячих літніх таборів у зеленому районі Брюховичі працює лише один профілакторій. Загалом же в області з 36 оздоровальних об'єктів, діють тільки 14, у яких впродовж літа відпочине лише 5,000 школярів.

Зросло число наркоманів

ЛЬВІВ. — Як повідомив начальник відділу боротьби з незаконним обігом наркотиків УВС Львівської области Євген Сова, на сьогодні на обліку в міліції перебуває 1,378 наркоманів і 751 токсикоман. За деякими даними, за останні п'ять років число наркоманів на Львівщині зросло у десять разів.

Делеґація Конґресу ЗСА відвідала Львівщину

ЛЬВІВ. — В області два дні перебувала делеґація Конґресу З'єднаних Стейтів Америки та реґіональної місії агентства ЗСА з міжнародного розвитку. Гості відвідали кілька установ, підприємств та організацій, в яких здійснюються спільні проєкти. На зустрічі з керівниками обласної державної адміністрації вони поінформували, що в ЗСА створюється спеціяльний фонд підтримки малого і середнього підприємництва в Україні. Першу допомогу цей фонд спрямує саме на Львівщину, оскільки ця область є найстабільнішою в Україні політитчно і економічно.

Поліпшено податкову систему

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма підписав указ про спрощену систему оподаткування, обліку та звітности суб'єктів малого підприємництва. Цей документ видано з метою здійснення державної політики з питань розвитку та підтримки малого підприємництва, ефективного використання його можливостей у розвитку національної економіки. Спрощену систему оподаткування запроваджується з 1-го січня 1999 року.

Припинено видачу приватизаційних сертифікатів

КИЇВ. — Ощадний банк України припинив видачу громадянам приватизаційних майнових та компенсаційних сертифікатів. Дії Ощадного банку передбачено законом про програму приватизації на 1998 рік. Недавно Верховна Рада України продовжила термін видачі сертифікатів до 1-го листопада, проте керівники Ощадного банку посилаються на те, що вони не отримали належних нормативних документів.

Намагаються повернути валюту

КИЇВ. — Указом Президента Леоніда Кучми створено комісію з питань повернення в Україну валютних цінностей, що протизаконно зберігаються за її межами. Очолює комісію віцепрем'єр України з питань економіки Сергій Тигипко. Новостворена комісія спільно з міністерствами та іншими центральними органами влади, а також відповідними комісіями у реґіонах, має виробити та забезпечити здійснення пропозицій, спрямованих на повернення валютних цінностей, які незаконно вивезено з України. Крім того, комісія має дослідити причини виникнення заборгованости з розрахунків у зовнішній економічній діяльності. Комісії надсилатиме в Міністерство зовнішніх економічних зв'язків пропозиції щодо санкцій до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльности.

Виправлення помилки

В інформації про поконвенційні збори округи УНС Ню Йорку, опублікованій 3-го липня, Марію Душник названо почесною радною. Насправді вона є почесним членом Головного Уряду УНС. — Ред.

АМЕРИКА І СВІТ

В ООН поширено ролю палестинців

НЮ ЙОРК. — У вівторок, 7-го липня, Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй переважаючою більшістю голосів вирішила збільшити ролю та голос палестинців у їх дотеперішній діяльности в ООН. Палестинці з радістю привітали це рішення Генеральної асамблеї ООН, уважаючи його першим кроком до повного членства у цій організації світової громадськости. Дор Ґолд, представник Ізраїля в ООН, назвав це рішення „проглядним наміром" вплинути на переговори про кінцевий статус спірних територій. Його завваги віддзеркалюють зростаючі побоювання в Ізраїлі, що керівник палестинців Ясір Арафат вже у наступному році проголосить Палестину незалежною державою, що може викликати нове кровопролиття.

Погіршилася економічна ситуація в Індонезії

НЮ ЙОРК. — Економічна ситуація в Індонезії значно погіршилася. З уваги на це офіційні представники індонезького уряду розпочали у середу, 8-го липня, інтенсивну кампанію в ЗСА, щоб переконати міжнародні позичкові установи надати їм фінансову допомогу на майже 9 блн. дол. Урядовець Міжнародного валютного фонду сказав, що правдоподібно наступного тижня МВФ виділить 1 блн. дол. допомоги, але не має певности, чи інші позикодавці та вкладники викажуть таке саме вирозуміння до економічної проблеми Індонезії. На зустрічі з банкирами в Ню Йорку, індонезький міністер фінансів Ґінанджар Картасасміта підкреслив, що їхня економіка тепер знаходиться в поганому стані, тому їхньою головною метою є її устабілізувати.

З Білорусі відкликано представника Світового банку

МІНСЬК, Білорусь. — Пресове агентство Ройтерс повідомило, що з Мінська в середу, 8-го липня, відкликано Дейвида Филлипса, представника Світового банку, через недотримання урядом Білорусі спільних угод. Світовий банк надав Білорусі позичку в сумі 170 млн. дол., та допомогу в сумі 10 млн. дол., для підтримки економічних реформ у 1993-95 роках. У підписаному минулого року меморандумі Білорусь зобов'язалась зробити певні кроки щодо лібералізації економіки, але цього року уряд застосував ще більш строгу контролю над цінами і виміною закордонної валюти. Д. Филлипс твердить, що Білорусь, коли йдеться про економічні реформи, є п'ять - шість років позаду в порівнянні зі своїми сусідами та потребує 1.5 блн. дол. річно, щоб могти ефективно змагатися на світових ринках.

ЗСА допоможуть дітям Чорнобиля

КИЇВ. — Аґенція ЗСА для міжнародного розвитку започаткувала нову програму, прицілом котрої є допомогти оздоровити дітей, що постраждали в наслідок Чорнобильської катастрофи в Україні. Вістку про цю трирічну програму на суму 4 млн. дол. подало пресове агентство Ассошіейтед Пресс. Згадана програма допоможе Службі Охорони Здоров'я України, засвоїти найновіші методи вчасного виявлення рака щитовидної залози (тайройд) та відповідними приладами для лікування. Згідно з твердженнями офіційних чинників України, кількість зареєстрованих випадків дітей хворих на пістряка щитовидної залози в околицях занечищених радіяцією Чорнобильської катастрофи на даний час виносить понад 1,000 випадків.

Сенат схвалив зміни в Податковому уряді

ВАШІНҐТОН. — У четвер, 9-го липня, Сенат 96 голосами „за" і двома проти схвалив законопроєкт про остаточні зміни для Податкового уряду, котрий в кінці минулого місяця був схвалений у Палаті Репрезентантів. Наступний крок, це представлення законопроєкту до підпису президентові Биллові Клінтонові, котрий заявив, що його негайно підпише, щоб став він законом. В основному новий закон перекладає тягар доказу будь-яких неточностей у багатьох випадках з платників податку на Податковий уряд. Крім того, Податковий уряд буде обмежений у правах вирішувати відсотки та кари. Одначе головною метою нового закону є змінити думку громадян про Податковий уряд, який критики уважають всецілo є спрямованим на те, щоб залякувати платників, а не на те, щоб допомогти їм зрозуміти щораз складніші податкові закони.

Франція здобула Чашу світу з футболу

СТ. ДЕНІС, Франція. — Тут у неділю, 12-го липня, французька футбольна дружина на здивування багатьох, вперше здобула чашу світу з футболу, перемігши дружину Бразилії вислідом 0-3. Зайнедін Зідан був тим, який загнав у ворота Бразилії перших два ґолі, а третього на 93-ій хвилині гри стрілив Емануель Петіт. Коли 10-го червня у Франції розпочалися змагання за чашу світу, то ніяк не виглядало, що країна — господар з ентузіязмом наставлена до цих найпопулярніших у світі змагань. Одначе впродовж місяця збірна футбольна дружина Франції не тільки зуміла викликати зацікавлення своїх земляків і вболівальників футболу взагалі, але й спромоглася відібрати звання чемпіона світу в Бразилії.

Розподіл парляментських комітетів між фракціями Верховної Ради України

(Подав Сергій Руденко)

Фракція Комуністичної Партії

З питань правової реформи (голова — Василь Сіренко);
з питань державного будівництва і місцевого самоврядування та діяльности Рад (голова — Олександер Кушнір);
з питань економічної політики, управління народним господарством, власности та інвестицій (голова Станіслав Гуренко);
у закордонних справах та зв'язках із СНД (голова — Борис Олійник);
з питань національної безпеки та оборони (голова — Георгій Крючков);
у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів (голова — Віталій Луценко).

Фракція Народного Руху України

З питань культури та духовности (голова — Лесь Танюк);
з питань фінансів та банкової діяльности (голова — Валерій Альошин);
з питань прав людини, національних менщин і міжнаціональних відносин (голова — Геннадій Удовенко).

Фракція Соціялістичної та Селянської партій

З питань аграрної політики та земельних відносин (голова — Олександер Мороз);
з питань свободи слова та інформації (голова — Іван Чиж).

Фракція Партії Зелених

З питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської АЕС (голова — Юрій Самойленко).

Фракція Народно-Демократичної Партії

З питань охорони здоров'я, материнства та дитинства (голова — Сергій Шевчук);
з питань науки та освіти (голова — Володимир Семиноженко);
з питань промислової політики (голова — Анатолій Кінах);
з питань паливо-енерґетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (голова — Михайло Ковалко);
з питань будівництва, транспорту і зв'язку (голова — Юрій Крук).

Фракція „Громади"

З питань молодечої політики, фізичної культури і спорту (голова — Іван Кириленко);
з питань бюджету (голова — Юлія Тимошенко);
з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльности та боротьби з організованою злочинністю та корупцією (голова — Юрій Кармазін);
з питань реґляменту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради (голова — Віктор Омелич).

Фракція Соціял-Демократичної Партії (об'єднаної)

З питань соціяльної політики та праці (голова — Євген Марчук).

Л.Кучма привітав О.Ткаченка з обранням на пост голови парляменту

КИЇВ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма 7-го липня привітав Олександра Ткаченка з обранням на пост голови Верховної Ради.

Президент також надіслав голові парляменту листа, у якому висловив сподівання, що обрання керівника вищого законодавчого органу покладе край затяжній парляментарній кризі, а відтак, розпочнеться активна законотворча праця.

На думку Президента, у парляменті має бути зформована більшість, яка б взяла на себе відповідальність за невідкладне реформування бюджетної та податкової систем, ухвалення цивільного, митного, кримінального, земельного кодексів, державного бюджету на 1999 рік.

Л. Кучма черговий раз наголосив на своїй готовості співпрацювати з Верховною Радою.

Продовжується неспокій у Північній Ірляндії

БЕЛЛІМОНІ, Північна Ірляндія. — Вже понад тиждень тривають протестантські заворушення в англійській провінції Північної Ірляндії з приводу того, що їм відмовлено дозвіл на проведення парадного маршу вулицями околиці, де живуть римо-католики. На досвітках у неділю, 12-го липня, ці заворушення протестантів закінчилися трагедією, коли тут, через підпал киненої протестантами (згідно з твердженнями поліції) до помешкання саморобної бензинової бомби загинуло троє братів-католиків: 10-річний Ричард, дев'ятирічний Марк і семирічний Джейсон Квінн. Політичні та релігійні провідники обидвох віросповідань по всій провінції Північної Ірляндії засудили вбивство дітей та закликали протестантів припинити свої настоювання щодо проведення згаданого маршу.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Конфлікт у Косово зачіпає багатьох

Територія Косово з давніх-давен відома, як місце жорстоких кровопролить. Влітку 1389 року турецьке військо на чолі з султаном Мюрадом І розгромило сербів та їх союзників у місцевості, що називалася Косове Поле. В результаті Сербія стала васалом Османської імперії. Восени 1448 року вже Мюрад II розгромив сербів і мадярів на тім же Косовім Полі, чим продовжив на кілька століть турецьке володарювання на цій території. Взимку 1915 року серби зазнали нищівної поразки від болгарської армії.

Нарешті Косово увійшло до складу Югославії, куди входили також Словенія, Хорватія, Македонія, Боснія, Герцеговіна, Сербія і Чорногорія. Майже 90 відс. населення Косово — це албанські мусулмани. Та 10 років тому нинішній диктатор Слободан Мілошевіч, позбавив Косово статусу автономії. Це стало потужним поштовхом до протесту, і з тих пір Косово завирувало.

С.Мілошевич не зміг врятувати від краху комуністичну систему і зберегти цілість імперії: Югославія розпалася після виходу з її складу Словенії, Хорватії, Македонії, Боснії і Герцеговини. Отож у складі Союзної Республіки Югославії залишилися Сербія, Чорногорія і Косово. Але і Чорногорія, і Косово також намагаються вийти з-під влади Сербії. У Косово відбулися несанкціоновані Београдом вибори, проголошено республіку і зформовано армію під назвою Фронт визволення Косово.

Београдський уряд відповів на це терором, але боротьбу албанці не припиняють. Вступати з його лідерами в переговори С.Мілошевіч не хоче, називаючи їх терористами. Відкидає Мілошевіч і посередництво інших держав, як "втручання у внутрішні справи СРЮ". Водночас, щоб уникнути санкцій, Мілошевіч пообіцяв зустрітися з лідером косівських албанців Ібрагімом Руговою. Захід повірив і зупинив санкції, але Ругова — це не Фронт визволення Косово. І після їхньої зустрічі криваві зіткнення продовжилися зі ще більшою жорстокістю. Тоді Захід вдався до посередницьких послуг президента Росії Боріса Єльцина. Мілошевич у Москву поїхав, але категорично відмовився вивести югославську армію з Косово.

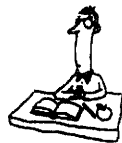
Щоб приборкати Београд, НАТО мало б ввести не одну сотню тисяч вояків сухопутних військ, та Мілошевіч знає, що ні уряд ЗСА, ні европейські уряди на це не підуть.

Поступливість Заходу може привести до того, що албанців у Косово винищуватимуть так само, як мусулман у Боснії. У Косово може бути конфлікт і між союзниками по НАТО Грецією і Туреччиною. Адже конфлікт заторкує сусідні Албанію і Македонію, а Туреччина завжди підтримує мусулман-албанців у боротьбі зі слов'янами-сербами. Крім того, для Туреччини, на відміну від Сербії, Косове Поле і минулі перемоги на ньому є предметом гордости.

У ЗСА тривають суперечки щодо участи американського війська у балканському конфлікті. Коли загроза з боку СССР зникла,то конфлікт на Балканах американці бачать як европейську проблему. Участь ЗСА у боснійському конфлікті коштувала платникам податків 10 блн. дол. Отож американці не хочуть платити за конфлікт у Косово. На їхню думку, з прийняттям до НАТО трьох нових держав — Польщі, Мадярщини і Чехії — ці держави мають показати, як вони розуміють членство в НАТО.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про думки при шуканні загубленої книжки

Спершу видавалося все таким простим і звичайним. Моя молода товаришка із „Українського Тижневика" — Ірка — просила позичити з моєї бібліотеки давно вже написану книжку Марії Струтинської про сумну історію д-ра. В. в часі Другої світової війни, про яку я їй розповідала.

Отож першого дня, коли я не робила своєї денної далекої подорожі із Бабилону до славного тепер Парсиппані, — рішила я книжку відшукати.

На моє велике здивування це показалося зовсім не таким простим, як я уявляла. Спершу розпочала шукання у моїй робітні, відтак у бібліотеці мого мужа, далі в моїй спальні, де находяться вибрані „почесні" книжки в більшості із дедикаціями авторів — і все без висліду.

Цілий день провела я, шукаючи за пакісною книжечкою, яку ще так недавно мала в руках, лиха на себе, на свою пам'ять і на брак ладу на численних поличках.

Але при цьому шуканні пересунулося через мої руки сотки книжок нашої бібліотеки, а з ними сотки споминів і думок.

Ось добре вже заторкнені віком та частим уживанням збірки поезій улюбленого Рильського, ось спомини Юрка Стефаника посвячені синам, із дедикацією для мене — книжка, яку не можна було дістати у продажу, бо автор видрукував її лише для приятелів. А там давній, пожовклий „Чмелик" — колись улюблена дитяча лектура із нерівним дитячим підписом: „власність Юрка Коновальця". А тут знову вибрані статті Івана Кедрина „У межах зацікавлення" із довжелезною подякою за поміч у їх появі. В іншому місці ціла полиця поезій: переклади Рілького, зроблені Богданом Кравцевим, Ліна Костенко, ручно писані поезії Миколи Зерова, і десятки так добре знаних поезій, які „колись" читалися уголос на наших домашніх літературних вечорах, що збирали „сметанку" поетів та письменників і тих, що належали до „молодої музи".

Майже кожна книжка, що впала у мої руки, — пов'язана із споминами, із картинами з давнішого життя, із насолодою читання літературних шедеврів чи просто того, що справляло приємність та давало розраду. Ця бібліотека, це був наш найкращий скарб, як був він також серед наших знайомих, журналістів, письменників, поетів, чи просто любителів доброї літератури.

І полинувши у спомини та сантимент давно не бачених друзів — моїх книжок, мені насунулося сумне питання: а що буде з тими сотками моїх скарбів, коли мене не стане? Чи підуть вони на „ґараж сейл", чи попадуть на смітник, чи будуть мандрувати до чужих бібліотек?

Напевно подібне питання стоїть перед численними моїми однолітками чи навіть молодшими за мене, в яких призбиралося з роками багато улюблених та цікавих книжок у домашніх бібліотеках. Що робити з ними? Чи висилати до спрагнених незнаної досі літератури останнього півдстоліття читачів в Україні? Чи висилати до бібліотек, до шкіл, архівів? В більшості ми це робимо. Ось ціла велика мистецька бібліотека з нашої збірки вже давно у Львові в Бібліотеці ім. В. Стефаника; знаю добре, що інші знайомі висилають до різних міст, бібліотек чи шкіл. Але в не одного насувається питання чи це безпечно, чи найдуть ці книжки там читачів і чи непевне майбутнє не каже часом застановитися, особливо в останньому часі, чи зуміють в Україні забезпечити наші скарби?

А може треба таки тут подумати над створенням архіву-бібліотеки великого маштабу, де найшли б місце усі ці нагромаджені нами так нам дорогі книжки? Існуючі бібліотеки наших наукових установ стають вже переповнені — отже треба шукати іншої розв'язки.

Веду рукою по хребтах моїх улюблених творів на полицях і так бажаю їм найти місце, де будуть вони переховуватися в такій же любові та приносити таку ж радість, як мені.

О-КА

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 50 РОКІВ ТОМУ

(У 1948 році „Свобода" коштувала три центи в ЗСА і п'ять центів за кордоном).

29-го червня

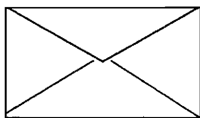
Підвишка ціни їзди на нюйорських перевозових засобах

З днем 1-го липня входить в життя нова оплата на нюйорських підземних і надземних перевозових засобах. Після 50 літ казочної нюйорської 5-центової їзди, вона буде подвоєна, отже виноситиме 10 центів з деякими удогідненнями. Буде введена система пересідок з собвеїв на надземні трамваї й автобуси коштом 2 центів. Їх можна буде діставати в автоматичних машинах при висіданні з підземних залізниць. Їзда трамваями й автобусами коштуватиме по 7 центів, а хто схоче продовжувати їзду собвеєм, доплатить по 5 ц. за пересідку. Шкільні діти й малі діти матимуть як не цілковито вільну їзду, то знижку.

Увага! Затримано давній правопис.

КУТ ЗОРУ

Редакційна пошта

Тримаймося харківського правопису

Виношу признання „Свободі" з 24-го червня за дві статті: передову „Хто скаже, чому це так?" та „Не грайтеся з мовою!", написану науковцем-вірменином Вазгеном Балаяном. Обидва дописи присвячені українській мові, яку, за плянами Росії, витискають із національного життя та засмічують непотрібними русизмами. Чомусь замало звертаємо увагу цій важливій ділянці. Пам'ятаймо, що без мови немає держави. Цю істину повинні пам'ятати наші найвищі наукові та громадські установи.

А як із мовою серед нас?

В більших скупченнях української іміґрації постали нові часописи. Це добре, що постає нова преса, бо вона підносить громаду на вищий ступінь громадсько-політичного життя.

Та яка дійсність?

Усі нові часописи вживають засмічену русизмами українську мову. За ними слідують наші тижневики із ЗСА та Канади й помало впихають в нашу мову непотрібні русизми.

Наші наукові установи — Українська Вільна Академія Наук та Наукове Товариство ім.Шевченка, повинні сказати своє слово.

Маємо устійнений та спільно признаний харківський правопис — тож держімося його!

Степан Ґоляш
Петелайн, Ілл.

Чи справді слово „Берегиня" означає тільки „нечисту силу"?

У „Свободі" з 13-го червня поміщено статтю Валентини Борисенко „Бережіться берегині", в якій авторка зазначає, що „берегиня" походить від слова „берег", який у мітології означає „водорозділ земного й потойбічного, підземного світу", а „берегиня", що його оберігає, зветься „нечистою силою". Але я знайшла в книжках і інші значення цього слова. Як от, наприклад, у книзі „Берегиня" Василя Скуратівського, у минулому — завідувача відділом етнографії у журналі „Народна творчість та етнографія", члена редколеґії щорічника „Отчий край", автора багатьох книг на народознавчу тему. В. Скуратівський є також лавреатом престижних премій: "Золоте перо" (в Україні), „За сприяння українській культурі" (Клівленд, ЗСА) та фундації Антоновичів (Ню Йорк).

Згідно з книжкою В. Скуратівського, слово „берегиня" має не одне значення. Воно також означає „оселю", і стосується того, хто оберігає щось вартісне, як от — духовну спадщину роду чи народу. До речі, в 11-томному Словнику української мови є сотні слів, старішого і новішого походження, які так само пишуться, з наголосами на тих самих складах, а мають зовсім інші значення. За В. Скутатівським, слово „Берегиня", яке означає старовинне божество, що охороняє добро, повинно писатися з великої літери.

Світлана Кузьменко
Торонто, Канада

Як боротися з кольорадським жуком?

В Америці я вже два роки з тієї причини, що одружилася з американцем. Мені далеко не байдужі всі біди України і все що там відбувається, і про одну з таких бід пишу вам.

„Свобода" минулого року писала про те, якої великої шкоди завдає українським людям кольорадський жук.

Якщо раніше (до 1947 року — **Ред**.) люди, обробивши картоплю в травні, на початку червня забували про неї аж до осені, то тепер мусять все літо ходити по городі, травити жуків, збирати, змітати віником у відро, вишукувати яйця, відкладені зі споду листка картоплі. Та це ж таке гидке створіння, що пристосовується до всіляких отруто-хемікаліїв і не можна його нічим витравити. Люди отруюються, а кольорадський жук продовжує поїдати листя картоплі і помідорів.

Можливо американські вчені-хеміки та фермери знають, як можна знищити цього шкідника — це була б неоцінена допомога Україні.

Надія К. Гілтон
Momi, Огайо

АЛЬМАНАХ УНС 1999

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1999 рік, в якому припадають такі роковини, як 10-річчя установчого з'їзду Народного Руху України в Києві, 100-ліття народин Олекси Стефановича, 125-річчя народин Марка Черемшини, 150-річчя народин Олени Пчілки, 275-річчя смерти гетьмана Павла Полуботка, 350-річчя козацького реєстру, 360-ліття битви під Конотопом та інші.

Статті на ці та інші теми редакція прийматиме до розгляду до вівтірка, 15-го вересня. — Ред.

Роздуми напередодні річниці незалежности

Наталія Кібець

„Твій Київ — України Пантеон, його Печерська Лавра — величава, поміж світил — тисячолітніх ґрон, тут піднялась твоя Свята Держава. Твої тут предки мчали у віки крізь Золоті Ворота — в славу куті, прапрадіди твої і прабатьки своїх дітей хрестили у Славуті..." (Любов Забашта).

Минуло шість літ — час не надто довгий, щоб відбудувати морально і фізично знищену нашими „добрими сусідами" з півночі країну, обдаровану Богом усіма дарами і талантами; країну, без якої навіть після падіння совєтсько-комуністичної імперії, сучасний уряд Росії жити не може. Вона привласнила собі наше ім'я — Русь, вона тягне, як і раніше тягнула, з України все: її надбання, історичну славу, культуру, навіть традиції. Говорить за співпрацю, а при найменшій можливості за кожну „послугу" Україна має покривати ці „послуги" своїми боргами. Якими?.. І коли, нарешті, Росія звітуватиме про свої борги перед Україною?

На превеликий жаль, сучасний український Уряд не підсумував (здається й в пляні не має) кількости боргів перед Україною, яких є багато більше, ніж в України, і не подав претенсій до неї. Росія панувала і панує донині в Україні. Невже ж українському народові байдуже його майбутнє, майбутнє його дітей, внуків, наступного покоління? Невже нащадки й далі мають виростати в підсвідомості меншовартости і нездалости вирішувати свою власну долю в майбутньому?

Вік відродження української державности молодий — всього сім літ. Це ще, в людському розумінні, дитина, яка потребує підтримки, доброї поради. Чи виросте з цієї дитини здорова для суспільства людина, коли бачитиме сварку та незлагоду між батьками та свого оточення? Ніхто, хто живе на українській землі, не сміє умивати руки і стояти осторонь від відбудови нового життя країни! Природа порожнечі не терпить, і в байдужих діях порожнечу часто-густо заповнюють пройдисвіти. А потім нарікання. На кого? Тільки не на самих себе...

Україна, крім соціяльно-економічного недомагання, має ще чорнобильський „Дамоклів меч", що висить і ще довго висітиме над нею. Поодинокі і масові звернення до діяспори протягом всього цього часу про фінансову допомогу, не пробуючи самим допомогти собі, не врятує сучасну ситуацію в Україні. Діяспора — маю на увазі американських українців — не в змозі утримати Україну з її населенням. Вона вже сама видихається, і тих, що „будували Україну в Америці", все менше і менше. Частина відійшла в засвіти, частина доживає віку в американських старечих домах, а ті, що залишилися, живуть на пенсії, якої ледве вистачає на прожиття. Життя в Америці не є легке. Треба пам'ятати, що обов'язком діяспори є утримати і передати наступному поколінню наші надбання, а це вимагає і фінансової підтримки, і добровільного часу. Мільйонерів серед діяспори зовсім мало. Молоде покоління діставало високу освіту, тяжко працюючи, бо не всі батьки могли допомогти своїм дітям; доводилось брати державні позички, які після закінчення школи мають бути виплачені. До того ж, маючи родини, мусять їх утримувати, а часто й утримання батьків (старших хворих) лежить на їх плечах. І, не дивлячись на різні труднощі, ця діяспора від самого початку прибуття в цю країну безкоштовно вкладала свій час і досі вкладає своє уміння і свої гроші, щоб збудувати те, що ми зараз маємо.

Ціла Америка, даючи гуманітарну допомогу майже цілому світові, „живе" на людях доброї волі, людях добровільної, безкоштовної праці, що йде на утримання або розвиток тої чи іншої благодійної організації (клініки для хворих дітей, досліджування різних хвороб, утримання публічних бібліотек, масова робота серед молоді), до того — велика допомога від заможних людей, т. зв. „збираних фондів".

В Америці при нещасті сусід допомагає сусідові. При великих нещастях, як повені, великі бурі, пожежі тощо, не лише місцеві, але приїздять люди з інших стейтів, і ніхто їм не платить, лише знову таки на добровільних засадах організовується харчування і медична допомога потребуючим. Чи в Україні може бути таке? Нам відповіли: „Без грошей робити не будуть". В комунальних будинках жінки можуть сидіти перед будинком на лавочці і лузати насіння, смітити навколо, а не подумають над тим, що хтось має прибирати за ними, що державі це коштуватиме гроші. А самі мешканці могли б зробити гарний квітник і приємне місце для відпочинку. Чи не можна при церквах хоч раз в неділю по Службі Божій зробити обід для старших людей з того, що росте у ваших городах? Як багато можна зробити! Лише було би бажання.

Шахраї обкрадають населення України, де тільки можна, а вона мовчить, начебто так і треба. Без хабаря — не ступити кроку. Звідки все це прийшло? Це ніколи не було властиве українському народові. Візьміться, люди, гуртом, всі (це стосується і партій, що повиростали, наче гриби по дощі) і розчистіть бруд, повимітайте сміття (пригадайте знайомі вам „суботники" для „старшого брата", а це ж для себе), яке не дає випростатися молодій, свіжій зелені під ним. Якщо ви дійсно любите ту землю, на якій живете, то не дасте вмерти державі, що виникла на ній і з великими труднощами спинається на ноги. Так, як добра матір охороняє свою дитину, бореться за її життя, так і ти, український народе, мусиш (не лише Президент країни і вибраний тобою Уряд, на який ти пізніше нарікатимеш) взятися за гуж і тягнути в одно, а не врозтіч, пам'ятаючи: „Один за всіх — всі за одного!"

В день 24-го серпня згадаємо і помолимося за всіх, що поклали своє життя в боротьбі за волю України на протязі всіх часів. Вам, кому досталася Україна без пролиття крови, з волі Божого Провидіння, лежить на обов'язку підтвердити своєю працею, що їх свята кров не пролилась намарно. Україна є і має бути!.. А всім її ворогам зась подолати її знову. Ти, український народе! Хіба не козацька кров тече у твоїх жилах? Докажи це своєю працею. Український народ був завжди чесний і трудолюбивий. Божі Заповіти були за-

(Закінчення на стор. 24)

Вишколюються нові молоді журналісти

ЛЬВІВ. — Пребуваючи левину частину одного дня у мальовничій, положеній на славній колись для нас „Погулянці", виїмковій школі для дітей і молоді, яку звуть Центром творчости дітей та юнацтва Галичини, я мала нагоду не лише дістати інформації про усі курси того центру та їх керівників, яких є аж 17, але також мала, як журналістка, особливо приємну нагоду познайомитися та поговорити з майбутніми товаришками „по перу", учнями школи журналістів. Але спершу загально про школу. Як мене інформують, вона заснована в 1991 році, навчання в ній пройшло вже 4,000 учнів і 180 педагогів. Школу та її приміщення фінансує місто Львів, але як усюди тепер, школа бореться із фінансовими труднощами. Приймають до неї від 3-го року життя до закінчення середньої школи із тим, що наука на курсах відбувається тричі в тиждень, після звичайних шкільних зайнять. У пляні Центру на біжучий рік багатющий матеріял з незвичайно цікавими зайняттями, в яких читаємо про різні обмінні проєкти з молоддю інших народів і семінарі з поодиноких предметів.

Нас розуміється особливо цікавить журналістика, тим більше, що назва відділу — „Школа журналістики та міжнародних відносин". Коротка розмова із трома молодими журналістками, яких навіть імен не вспіла я записати, дала, однак, при помочі керівника її Лесі Юськів можливість дещо пізнати спосіб навчання та цілі цього відділу Центру. До журналістичного відділу приймають молодь від 15 років життя. Учні навчаються три роки, під час яких вирішують, чи будуть далі на університеті іти шляхом журналістики. Серед предметів навчання є вивчення чужої мови, української мови та літератури, історії України, політології, історії світової літератури і участь у видаванні газети „Разом". Одне її число дістаю на пам'ятку. Воно лежить на почесному місці на моєму редакційному столі до сьогоднішнього дня. Газета „Разом" появляється від 1992 року і має незвичайно цікавий матеріял, з якого зразок подаємо нашим читачам. Там і рубрика „Ми про нас" і „Наші таланти" і „Розваги" і поезія. А все писане руками адептів журналістики із Л. Юськів, як головним редактором і редколеґією із учнів. Після зустрічі із молодими журналістками, я ствердила вже не вперше, що в Україні тепер більше журналісток, як журналістів; це завважується при читанні кожної преси. Не диво, отже, що і у цій виїмковій школі вони переважають у праці. Отже принаймні в тій ділянці відчувається „жіноче визволення" в Україні.

О. Кузьмович

На світлині: Молоді учні журналістичної школи. Позаду керівник школи журналістики Л. Юськів.

Естафета популяризуватиме українську мову

І. Кушпета

ТОРОНТО. — До канцелярії Світової Федерації Українських Жіночих Організацій надійшло повідомлення від Державного комітету України у справах національностей та міграції, що в рамках акції „Передаймо нащадкам наш скарб — рідну мову" заплановано проведення Всеукраїнської мовної естафети „Малі міста України". Проєкт цей затвердив віцепрем'єр-міністер України В. Смолій, а програму схвалили директор Департаменту із здійснення мовної політики О. Трибушний та голова Всеукраїнського Товариства ім. Т. Шевченка П. Мовчан. Детально опрацьована програма на 1998 і 1999 роки охоплює 25 малих міст України (по одному з кожної области) та одне місто в Криму.

„Мета акції — привернути увагу світового українства до проблем рідної мови, її утвердження на теренах України як державної, її вивчення та розвитку, пропаганда і популяризація української мови, а водночас — демонстрація її краси і багатства літературної довершенности", — сказано у вступі до 13-сторінкової програми.

Протягом довгих десятиліть великі заходи, акції чи імпрези з ділянки культури відбувалися тільки в Києві або обласних центрах. Цією мовною естафетою передбачається охопити малі міста України. Члени групи, серед яких науковці, мовознавці, державні службовці, провідні вчені, артисти української естради, а також представники української діяспори, мають на меті донести до мешканців глибинки України державницьку ідею, головним компонентом якої є державна українська мова.

Після приїзду до тої чи іншої місцевости група під проводом „мовного десанта" з Києва організуватиме зустрічі представників урядових установ, мовознавців, письменників з громадянством міста та молоддю. Ціллю зустрічей є донести до мешканців провінційних міст позицію держави у мовному питанні, утвердженні української мови як державної та піднятті її статусу, і взагалі, привернути увагу до краси і багатства рідної мови.

Поїздки поділено на вісім тур, а саме: Тура І — травень 1998: (Чернігівська обл.), Глухів (Сумська обл.);

тура II — липень 1998: Джанкой (Крим), Берислав (Херсонська обл.), Бердянськ (Запорізька обл.); III тура — листопад 1998: Ізюм (Харківська обл.), Рівеньки (Луганська обл.), Шахтарськ (Донецька обл.):, тура IV — січень 1999: Борислав (Львівська обл.), Яремча (Івано-Франківська обл.), Почаїв (Тернопільська обл.); тура V — квітень 1999: Миргород (Полтавська обл.), Синельникове (Дніпропетровська обл.), Олександрія (Кіровоградська обл.); тура VI — липень 1999: Ковель (Волинська обл.), Сарни (Рівненська обл.), Дзержинськ (Житомирська обл.); тура VII — вересень 1999: Очаків (Миколаївська обл.), Котовськ (Одеська обл.), Чигирин (Черкаська обл.); тура VIII — листопад 1999: Мукачеве (Закарпатська обл.), Старожинець (Чернівецька обл.), Кам'янець Подільський (Хмельницька обл.), Жмеринка (Вінницька обл.).

Ініціятори акції підкреслюють своє пов'язання зі СФУЖО, від якої первісно це гасло вийшло ще в 1997 році. Після цього Президент Леонід Кучма проголосив його для акції в Україні на 1998—1999 роки. Організатори закликають громадянство до підтримки й співпраці та участи у фінансуванні проєкту. Кошт проєкту передбачено у сумі 35,500 гривень. Управа СФУЖО від початків свого існування присвячує багато уваги справі української мови через влаштування літературних конкурсів, видавання цінних книжок і висилку їх в Україну, влаштування наукових дискусій і громадських імпрез, а від часу відновлення незалежности України — через допомогу студентам. У випадках зневаги української мови — Екзекутива СФУЖО висилає пригадки і протести до відповідних урядовців.

Молоді та нерозважні

ЯКІ МИ — ПІДЛІТКИ?

Після проведеного тестування було досить важко визначити смаки і захоплення підлітків. Але після кількагодинної виснажливої праці дійшла висновку, що ми — різні. Кожний проводить вільний час посвоєму, має багато мрій. Але все ж таки у нас є дещо спільне. Хлопці із задоволенням читають твори Т. Шевченка, Аґати Крісті, також різноманітні детективи. А от дівчата — ліричні особи, захоплюються поезією Ліни Костенко. Що стосується музики, то 64 відс. дівчат і хлопців слухають техно і поп, а 36 відс. — рейв і рок.

Молодь полюбляє ходити на дискотеки, вечірки, гуляти з друзями, дивитися телевізор, слухати музику.

Здавалось, життя у підлітка повне розваг і пригод, а ще й канікули на носі й свята. Яка там наука? Та всеодно треба вчитися, поринути у світ знань та з нетерпінням чекати завершення першого семестру.

Тепер підлітки потребують великої уваги та розуміння. Кожна людина формується як особистість, прагне самоутвердитись, знайти себе в цьому житті. Я вважаю себе молодою людиною, і думаю, не тільки мені хотілося б, щоб у школах, ліцеях та інших навчальних закладах ввели, наприклад психологію. Адже нас, юнаків та дівчат, можна побачити не лише з пляшкою „Спрайту" чи з сигаретою на дискотеці і в барі, іноді ми заходимо в музеї і театри. І не треба осуджуючи говорити: „От ми, коли були молоді... А от вони тепер...".

Ми такі, які ми є. І все змінить лише час. І, мабуть, хтось-таки залишиться молодою людиною в 90 років. Але лише той, в кого не буде зморшок на душі і в серці.

Любимо зустрічатись з друзями і слухати музику, „багато-багато базарити" і „пропадати" за відомими виконавцями та групами. А ще одягатися у зручний, модний одяг, переглядати фільми студій „1 + 1", „Інтер". Страшно не любимо вислуховувати моралі від батьків та вчителів. Ось які ми.

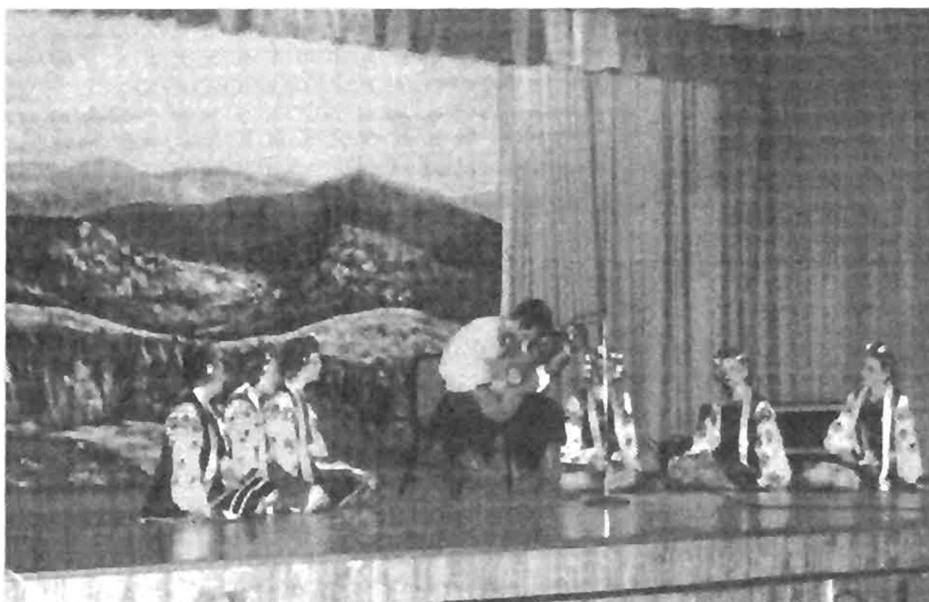
Галина Щур

Передрук з видання „Разом", ч.1(9), яке видає Центр творчости дітей та юнацтва Галичини.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Союзівка відзначила День Батька

Члени танцювального ансамблю „Троянда" слухають гітариста А. Куташа.

21-го червня ц. р. погода була чудова і Український Народний Союз відсвяткував 14-ий з черги День Батька на Союзівці. День розпочався Літургією в церкві Пресвятої Трійці, а після Літургії відмовлено спеціяльні молитви за батьків. Богослуження відправляв о. Олекса Шутер.

Майже 500 гостей відвідали Союзівку того дня, а пополудні десь біля 400 з них були на концерті в залі „Веселка". У мистецькій програмі виступали: Український Танцювальний Ансамбль „Троянда" і Андрій Куташ, український гітарист з Монтреалю, Канади та Люба Щибчик, ліричне сопрано з Києва. На фортепіяно акомпаньювала відома піяністка Оксана Ревлюк - Прутеняк.

„Троянду" заснували в 1989 році любителі українського народного танцю Таня Гарасимович і Богдан Климчук, які досьогодні є мистецькими керівниками ансамблю. „Троянда" вже виступала в Канаді, у Центрі Мистецтва Монтреалю, на сцені Міжнародного фестивалю в Драммондвіл — найбільшому міжнародному фестивалі в Канаді, а також перед українською та канадською публікою провінції Квебек.

Тісно зв'язаний з „Трояндою" наш молодий віртуозний мистець гри на гітарі Андрій Куташ. Він виступає самостійно перед українською та канадською публікою і на передачах радіо в Монтреалю та провінції Квебек і також як танцюрист ансамблю.

Дарія Нижанківська та Ліля Тащук — україномовна та англомовна ведучі програми — на початку концерту привітали гостей та представили мистців. Координатор Братської діяльности УНС Андрій Воробець продовжував функцію ведучого до кінця концерту. Публіка вшанувала присутніх у залі батьків співом „Многая Літа".

В залі були почесні гості з Управи і Уряду УНСоюзу, а саме Уляна Дячук, предсідник, з чоловіком, колишний головний предсідник Іван О. Флис із двома внучками, радні і новообрані радні Стефанія Гаврилюк та Олександер Ходолій з дружиною та сином, голова Окружного комітету Трой-Олбані Микола Філь, голова Окружного комітету Вунсакет та секретар Відділу ч. 206 Леон Гардінк, братський координатор Округи Вунсакет і голова Відділу ч. 206 Дмитро Сарахмон, почесний голова Округи Трой-Олбані та секретар 13-го Відділу Павло Шевчук, секретар Відділу ч. 200 Іван Пригода, секретар 57-го Відділу Михайло Савків, новообраний радний УНС та секретар 76-го Відділу Андрій Воробець, секретар 241-го Відділу Дженет Барделл.

Особливу подяку виголошено гостям з околиці Олбані за масову участь у святі, і Миколі Філеві — за зорганізування поїздки, а також гостям з Ровд Айленд та Дмитрові Сарахмонові за організування прогульки автобусом з Вунсакет, Ровд Айленд.

„Троянда" розпочала концерт добре виконаним танцем „Привіт". Люба Щибчик відспівала дві пісні. Андрій Куташ, серед шістьох молоденьких дівчат в українських народних строях відіграв три пісні: „Знайдений Рай", „Небо і Земля" та „Ой, у гаю". Ефект підкреслював музичне виконання і справляв гарне враження.

Далі Л. Щибчик відспівала дві арії з опери Пуччіні „Мадам Баттерфляй" Чіо Чіо Сан та арію Маргарити з опери Гуно „Фавст". „Троянда" виконала танець „Моя Україно".

Між точками А. Воробець представив присутнім найстаршого гостя на Союзівці, Михайла Шипулу, члена 361-го Відділу з Ню Йорку, якому виповнилося 100 років, 50 з яких він є членом УНСоюзу. Публіка захоплено його вітала.

Відтак А. Куташ виконав пісні „Зоряне небо", „Іванку" і „Тихо над річкою"; Л. Щибчик з опер Лисенка арію Галі з „Утоплена" та арію Наталки з „Наталки Полтавки" — „Троянда" закінчила свій репертуар вміло виконаним жвавим „Гопаком". Глядачі вдячно сприймали оплесками кожний виступ під час концерту. Особливої подяки заслужили працівники Союзівки за технічну і загальну допомогу у приготуванні концерту.

Андрій Воробець

НА СОЮЗІВЦІ ВІДКРИТО ЛІТНІЙ СЕЗОН

Під час вікенду Дня Незалежности Америки гірський курорт УНСоюзу в Кергонксоні, Н.Й., офіційно відкрив літній сезон концертами, спортовими змаганнями та іншими розвагами.

Світлини Романа Івасівки і Роми Гадзевич.

Гості Союзівки спостерігають за парадою Табору Пташат. Вдалені видніється гасло: „Або тепер, або ніколи... допоможіть зберегти Союзівку", яке вивісив „ад гок" комітет з молодих професіоналістів — колишніх працівників курорту. В травні конвенція УНСоюзу в Торонто обмежила функціонування Союзівки до трьох літніх місяців, починаючи з наступного року.

Учасник естафети з яєчком Андрій Лазірко з Табору Пташат пильнує, щоб не зачепитися за траву.

Танцювальний ансамбль „Дунай" з Канади показує свою майстерність під оплески глядачів в авдиторії „Веселки".

Петрусь Івасівка, який виконував обов'язки асистента фотографа, перепочиває, насолоджуючись вишневим соком з перемеленим льодом.

„Пташата" позують для родинної світлини. Цього року вони святкували 10-ліття існування свого табору, який організує пластовий курінь „Перші Стежі".

„Наша гордість — це наші архіви"

Президент УВАН д-р О. Біланюк (перший справа) поруч сидить науковий секретар д-р Є. Федоренко. Стоїть третій віцепрезидент д-р А. Кіпа.

ПАРСИППАНІ,Н.Дж. (О.Кузьмович) — Представники Української Вільної Академії Наук рідкі гості в нашій редакції. Але недавно очолив УВАН д-р Олекса Біланюк, і саме він враз із третім віцепрезидентом д-ром Альбертом Кіпою і науковим секретарем д-ром Євгеном Федоренком приїжджають до Парсиппані, щоб дати інформації про діяльність цієї наукової установи, що так близька їхньому серцю. А мають вони що розповісти та чим гордитися, бо УВАН має найбагатший архів, здається, із усіх наукових інституцій діяспори. Кількість статтей у ньому доходить до 250,000. Усі вони відповідно зібрані та скаталоговані і є підставою видавничої діяльности, яку УВАН широко і численно продукує, випустивши досі вже 130 видань.

Як відомо, УВАН є зареєстрована в ЗСА від 1950 року. Її бюра містяться в історичному для Ню Йорка будинку при 206 Захід, 100 вулиця. Там приміщенні майже всі архіви, там каталогуються видання і над утриманням всього у взірцевому стані працює п'ять осіб під проводом повної посвяти Оксани Радиш. Низька платня, яку вони одержують не зменшує зростаючих коштів утримання будинку, що цього року матиме 100 років. Він потребує відповідного ремонту, як потребують фізичного збереження архіви.

Новообраний президент д-р О. Біланюк подає нам ряд заплянованих тепер акцій для відома читачів „Свободи" та цілої нашої громади, без помочі якої не можна залишитися. У тих плянах на найближче майбутнє на першому місці стоїть збереження архівів та будинку. З цією метою плянується тепер видати відповідний заклик до громади скласти одноразову пожертву на ті цілі, зорганізувати активну збірку вкладок від усіх членів і прохати не забувати УВАН у своїх заповітах. Президент УВАН, як і його співробітники, що прийшли до нас, бачать добре майбутнє у четвертій хвилі іміграції, що тепер появилася численно в ЗСА, і бажають знайти до цієї групи відповідний шлях та притягнути їх до співпраці в УВАН. В загальному вони підкреслюють конечність співпраці на всіх відтинках так із новоприбулими, як також з існуючими вже довго нашими інституціями, які мають подібні наукові завдання. Ця співпраця існує та її висліди бачимо постійно у спільних наукових конференціях з НТШ, Гарвардським інститутом, Колюмбійським університетом, як також із НАН у Києві. Як бачимо із проведених конференцій та плянів на майбутнє УВАН старається вийти в американську спільноту, а не діяти лише в українській громаді. Підкреслюють також тісну співпрацю з НАН у Києві, куди м. і. запрошені знову на наукову конференцію п. н. „Симон Петлюра і його доба".

Гості розвивають також перед нами пляни недалекої публіцистичної діяльности, серед яких є 50-річчя заснування УВАН у формі наукового збірника, збірник наукових праць М. Брайчевського, довідник УВАН, бібліографія Дмитра Дорошенка в редакції Василя Омельченка і вкінці аннали англійською мовою, які УВАН що якийсь час підготовляє. Це, розуміється, далеко не всі праці, що їх задумує активний новий провід УВАН випустити у світ. Але, як гості підкреслюють, всі пляни майбутньої праці залежні від фінансових спроможностей та фінансової помочі нашої спільноти і на неї мають велику надію наші гості, що знають добре, яка важлива є інформація про їхню працю, що іде через нашу пресу до сотень читачів та потенційних меценатів.

Доказом цієї праці є постійні повідомлення про наукові конференції, доповіді чи святкування, які проголошується періодично на наших сторінках.

У Гантері відкрито черговий літній сезон

ГАНТЕР, Н.Й.(Х. В–Ф). — Тут, у цьому мальовничому закутку американських Кетскільських гір, що так нагадують українські Карпати для тих, які багато років тому змушені були покинути рідні полонини, 4-го липня відкрито черговий літній сезон. Першою його ластівкою було відкриття в придорожному мотелі „Ксеня" виставки картин відомих мистців Козаків — Едварда-Ека та його синів Юрія і Яреми.

Вже сама вістка про те, що в оновленій „Ксені" знову відбуватиметься виставка картин Ека та його синів, принесла відлуння радісних споминів і переживань з недавнього минулого.

У цій самій залі ще так недавно лунав гостинний голос господаря, одного з перших піонерів цієї українсько-карпатської відпочинкової колонії на американській землі, Володимира Кобзяра. Неначе у відповідь йому вторували сміховинки Миколи Понеділка та його побратима пера Івася Керницького /Ікера/, а з-над річки вчувався голос Дуфти - Бабая /Богдана Крижанівського/. При сусідньому столику поважні картографі Іван Кедрин-Рудницький, о. Богдан Смик, д-ри Михайло Логаза та Роман Мороз доказували правоту свого картярського ходу, а сходовою кліткою доносилися голоси завжди життєрадісних львов'яків Мирона Левицького та Юрія Лопатинського. Праворуч серйозно гуторили Степан Салик, Михайло Островерха, Володимир Доманик і Тарас Дурбак, а неподалік за тим усім зі статечною гідністю стежили добродійки Марія Козак і Маруся Кедрин-Рудницька. Перед очима мигнуло ще багато інших учасників таких вечорів відкриття сезону в минулому, але спомин минулого обірвала дійсність.

Виставку відкрив львів'янин д-р Микола Цісельський, котрий коротко згадав про минулу історію мотелю „Ксеня", а з тим і щорічних виставок Ека та його синів. Підкреслюючи різноманітність стилів цих трьох мистців, особливу увагу доповідач звернув на карикатурно-гумористичний стиль Ека, який у своїх творах відобразив добу, в якій жив. Він також зазначив, що цього разу на виставці є картини інших мистців.

У неділю, 5-го липня, після Богослужби, котру в церкві св. Івана Хрестителя відправив о. Володимир Фіголь, у гражді Українського Культурного Осередку в Гантері — відбулося офіційне відкриття загальної виставки картин, крамнички та буфету. Виставку картин відкрив мистець Богдан Титла, підкреслюючи її важливість у програмі цього чергового гантерського сезону. Він зазначив, що на виставці є картини мистців з Америки, Канади та України і заохочував присутніх використовувати можливість набуття картин, бо це не тільки підбадьорення мистців до дальшої праці , але в першу чергу особиста насолода.

Крім того, він звернув увагу присутніх на цей унікальний архітектурний комплекс споруд гуцульського стилю — церква з іконами розпису Петра Холодного мол., і різьбою Михайла Черешньовського, дзвіниця, ґражда і парафіяльний будинок, які творять цілість Українського Культурного Центру в Гантері. Такого, чи хочби подібного комплексу поза кордонами України немає більше ніде. Для місцевої української громади та приїжджих літників цей комплекс впродовж понад 30 років виконує функцію виховно-культурного осередку, довкола котрого виростає вже друге покоління української дітвори. Для дорослих це притягаючий затишок, який пригадує рідні Карпати і дає можливість побувати в іншому світі, зустріти цікавих людей, познайомитись, послухати прегарних музичних концертів і знайти натхнення до творчої праці. Вказуючи на розвішені картини, Б. Титла звернув увагу присутніх на твори тих мистців, які жили і живуть, творили і дальше творять у цій околиці. Згадав він і десятки тих осіб, що впродовж років у той чи інший спосіб допомагали у влаштуванні виставок картин, а зокрема бл. п. мистця, актора і творця багатьох жіночих прикрас - зґард, Любарта Ліщинського, котрий був ентузіястом українського Гантеру та допомагав у влаштуванні та мистецькому оформленні кількох виставок картин. Він закликав українську громадськість всякими способами підтримати існування цього унікального комплексу Українського Культурного Центру в Гантері.

Того ж дня, о 5 год. пополудні, відбулося відкриття виставки картин Ярослава Вижницького у власній галерії, котру відкрив д-р Микола Цісельський. Він підкреслив цікаву тематичну різноманітність картин мистця, котра провадить глядача від Гімалайських верхів почерез лагідні краєвиди України та її мальовничих Карпат аж до вуличного гамору нюйоркських вулиць і затишних провулків Брукліну.

Це тільки програма офіційного відкриття чергового літнього сезону, який триватиме до Дня Праці. Прийдьте до цього куточка „українських Карпат" в Америці, огляньте церкву, виставки картин, завітайте до крамнички в ґражді, послухайте цікавих концертів і просто подихайте свіжим гірським повітрям!

Церква св. Івана Хрестителя і Український Культурний Осередок у Гантері, Н.Й.

ЛІТЕРАТУРА

У пошуках світел

*(Нова збірка прози Ліди Палій)**

Ліда Палій

З визначною канадсько-українською письменницею й художницею Лідою Палій я вперше зустрівся у серпні 1989 року в Торонто. Тоді вона мені подарувала свою книжку „Світла на воді" (Торонто, 1985), яка захопила мене описом небуденних подорожей авторки у казковий світ екзокотичних місцевостей Мехіко, Еспанії, Еквадору, Ірану, Туреччини, Єгипту, Китаю та інших країн, які для мене — людини з-поза залізної заслони були абсолютно недоступні. На відміну від інших книжок подібного характеру, це не були описи історичних пам'яток та краєвидів, зачерпнуті із туристичних путівників, а власні почуття та переживання авторки майстерно зображені на фоні рідкісних пам'яток і краєвидів.

Остання її книжка „Без вітчизни" — збірка поетичних оповідань авторки про її подорожі в різні куточки світу, — появилася в Києві наприкінці 1997 року.

По суті, це — передрук вище згадуваної книжки „Світла на воді", поповнений поетичними описами її нових подорожей — по Канаді, Мехико, Югославії і... Україні, куди в'їзд для неї довго був заборонений. А коли в 1968 році їй нарешті дозволили відвідати рідний край, то тільки по офіційних трасах, призначених для чужинців. Живучи в інтуристичному готелі у Львові, вона не сміла відвідати навіть недалеке село, де проходило її дитинство. Такий був час.

Зміст оповідань збірки „Без вітчизни" розподілено до трьох циклів: „Україна", „Шукання світла" та „Канада".

У першому циклі вона короткими експресіоністичними штрихами подає характерні епізоди зі своєї першої подорожі в Україну 1968: Львів, Тернопіль, Київ, Канів. Основний тон цих оповідань — радість і журба. Радість зі зустрічі з батьківщиною, а журба над її долею. Правда, в них немає безпосередньої критики радянського ладу (і найменша критика могла б закрити перед нею двері для наступних подорожей в Україну), хоч між рядками вона просочується в багатьох місцях. Наприклад, замість критики політики запланованої русифікації України, вона констатує (при описі Львова): „Приємно, коли на вулиці водії вантажних авт лаються — по-українськи" (с. 7).

В оповіданні „Терпилівка" письменниця після трьох десятиліть (1993 р.) нарешті потрапляє в село, де проходило її дитинство і зазнає глибоке розчарування, бо вимріяного в думках на чужині села — немає. Символом села в її дитячих спогадах була дерев'яна церква: „У важкі безнадійні роки на чужині, коли вже подільські поля відійшли в казку, я просила Бога, щоб дозволив ще повернутися в село моїх предків. Молода, наївна, прирекла, тоді, що коли мрія сповниться, пролежу всю ніч хрестом на дерев'яній підлозі церкви" (с. 17). Такою була мрія. А дійсність? Ось вона: „На місці, де стояла церква, каміння підвалів заросло бур'яном. Кругом потрощені бурею гілляки, й тільки уціліла береза, яку, кажуть, посадив батько хлопця, що згорів тут разом з церквою. Було їх кілька хлопців і дівчат, не здалися, загинули ще в сорок сьомому..." (с. 17). Всього шість рядків тексту, а який насичений зміст! А такими є всі оповідання Ліди Палій: стислі на слова, але багатомовні. Розділ „Україна" закінчується її „Словом з нагоди прийняття диплому лавреата премії ім. Павла Тичини 1995 р.".

В другому — найбільшому циклі — подано 15 оповідань, з яких вісім дослівно передруковано зі збірки „Світла на воді", інші — з інших джерел, головним чином, з її книжки „Мандрівка в часі і просторі". Упорядковано їх за хронологічним принципом. Таким чином, пролог „Світла на воді" у новій збірці став епілогом. Здається, не дуже щасливо змінено назву оповідання „Казка про Кукулкана" на „Відвідини Кукулкана". Ця зміна „казки" на „дійсність" суттєвим образом міняє характер оповідання.

В останньому розділі авторка подала три нариси про Канаду з 1980-85 років. Оповідання між собою зовсім не пов'язані.

Перше — „Записки щасливого чоловіка" — побудоване у формі щоденника 48-річного пересічного канадського урядовця, бюро якого на 20 році його праці у фірмі перенесено у супермодерний 15-поверховий будинок, обладаний найновішими досягненнями техніки і комфорту. „Щасливий чоловік" в цьому комфортабельному будинку, де працює три тисячі людей, губиться і почуває себе ізольованим від світу, а від безробіття — зайвою людиною. Технічна досконалість його оточення негативно впливає на його психіку і протягом п'ятьох місяців (від жовтня до лютого) приводить його до божевілля.

У нарисі „Місто зустрічей" — вона оригінальним „паліївським" способом наближає читачеві місто Торонто, в якому вона живе від 1948 року, отже (на відміну від інших нею описаних міст), знає його досконало. Подає історію міста, описує пам'ятники його архітектури; детально зупиняється на картинних ґалереях і музеях. Це місто виростало й змінювалося на її очах і вона дуже вдало і переконливо фіксує ці зміни, переносячи своє ставлення до нього (від байдужості до любові) на читача. Останнє оповідання третього циклу „Спектакль" є своєрідним „самоототожненням" авторки з героїнею банальної мелодраматичної п'єси, в ході якої герой на сцені несподівано зазнає інфаркт.

Для читача, вихованого на принципах соціялістичного реалізму, сюреалістично книжка Ліди Палій „Вез вітчизни" буде певною несподіванкою.

Це підкреслює й Іван Драч у вступному слові. Поет і літературознавець Богдан Рубчак в есе „Різні дороги Ліди Палій" (1985) подав блискучий аналіз її письменницької майстерности й оригінальности.

В західній українській діяспорі дотеперішні книжки Ліди Палій були прийняті дуже позитивно. Слід підкреслити, що всі вони виходили її власним коштом. Віримо, що не з меншою прихильністю сприйме її книжку й Україна, яку письменниця вважає своєю вітчизною, хоч книжку назвала „Без вітчизни".

Микола Мушинка

* *Ліда Палій: „Без вітчизни". — В-во „Дніпро" — Ліґа українських меценатів. — Київ, 1997 р. — 232 стор. Тираж — 3000 прим.*

Так народився „Козуб"

Уже наприкінці 1948 року в колах українських новоприбулих торонтян виринали думки про заснування якогось гуртка творців і шанувальників літератури й мистецтва. Одним з активних провідників тієї ідеї був Борис Олександрів (Грибінський). Він перший зробив практичний крок у тому напрямі, виступаючи 28-го листопада того ж року з читанням своїх поезій у залі філії УНО в західному Торонто. Той вечір української поезії був, здається, першим літературним вечором у Торонто, бо, як зазначив тоді заступник голови філії Даниляк, літературні вечори до того часу ще не відбувалися.

Після відкриття вечора автор цих рядків представив поета Бориса Олександрова й подав коротку характеристику його поетичної творчости. Після того Б. Олександрів читав свої поезії. Між присутніми був теж письменник Улас Самчук, який уважно спостерігав, як публіка сприймала подібну імпрезу. Вечір пройшов, можна сказати, — успішно. У. Самчук задоволено потиснув нам руки, даючи при тому кілька коротких практичних порад. Прихильна замітка про подію була поміщена в часописі „Новий шлях".

Здавалося, що після такої успішної спроби літературні вечори будуть відбуватися частіше, але, як виявилося, у той час, крім Б. Олександрова, у Торонто ще не було охочих виступати з читанням своїх творів. Крім того, треба теж згадати, що саме тоді зі сцен громадських домівок лунало різноголосся політичної „ораторії", перенесеної з таборів ДП, перед якою поступалися література й мистецтво.

Десь влітку 1951 року, одного недільного пообіддя, в залі православної громади на Бетерст вулиці відбулися ширші сходини „людей, причетних до української культури". На сходинах один торонтонський представник з попередньої іміграції запропонував організувати „Клюб Української Інтелігенції", але з того нічого не вийшло. Мабуть, надто претенсійною була ідея, як теж і назва.

Більш успішними були організаційні заходи ред. Анатоля Курдидика. Він у 1952 році заснував Літературно-Мистецький Клюб, який зразу почав проявляти значну активність. Власне з ініціятиви управи того клюбу в червні 1954 року редакційна колеґія у складі Михайла Бажанського, А. Курдидика, Б. Олександрова і Ніни Гаркушенко підготувала до друку „Книгу мистців", в якій поміщено біля 300 автобіографій з фотографіями представників різних ділянок української культури (кожний про себе писав сам). Книга вийшла з друку на початку липня того ж року.

З ініціятиви А. Курдидика, У. Самчука, Б. Олександрова, Ніни Мудрик, Федора Одрача та інших членів ЛМК, 3-4-го липня 1954 року в Торонто відбулася перша зустріч мистців і діячів української культури Америки і Канади з громадянством. То була справді небуденна подія. Були навіть пропозиції продовжувати такі зустрічі щороку. Але з від'їздом редактора Курдидика до Вінніпегу активність ЛМК та ідея щорічної зустрічі втратили свій початковий розгін. Правда, на площі Торонтської виставки ще якийсь час відбувалися щорічні зустрічі українців Канади й Америки, але вони мали вже більш загальний суспільний характер.

У часі такого застою Б. Олександрів, Петро Волиняк, Мирон Левицький, Роман Маланчук, Павло Степ, Валеріян Ревуцький та інші час від часу, отак собі, сходилися, щоб „при чарці оковитої" погуторити про справи „літературні й кололітературні". Найчастіше сходилися в Олександрових (Бориса і Світлани Гибінських). На таких дружніх вечірках відбувався обмін новинами з різних ділянок культури; іноді критично коментувався зміст журналів „Нові Дні" і „Молода Україна" присвячувалося також багато уваги проблемам української підрадянської літератури й мистецтва.

Можливо, що такі неофіційні дружні вечори могли б продовжуватися й далі. Але з тих причин, що почала збільшуватися кількість охочих прилучитися до гуртка і через часті телефони, мовляв „ми теж хотіли б послухати розмов на теми літературні, хтось навіть повторив вислів Тодося Осьмачки: „Не задавайтесь, братія!". Отож, треба було, так би мовити „офіційно оформитись" і шукати десь відповідного приміщення. Виникла теж проблема назви. Хотілося відійти від надто поважних назв і придумати якусь напівжартівливу. Треба було також скласти якийсь статут.

І саме тоді, коли на столі в кухні автора цих рядків писався статут, П. Степ запропонував назву „Козуб". Присутні переглянулись. „Пригадуєте пісню: 'По опеньки ходила, козубеньку згубила'" — продовжував П. Степ. Хтось із присутніх сказав: „Це щось таке, чого навіть у словнику Голоскевича нема". Нарешті зв'язувалося, що козубенька — це не що інше, а тільки малий кошик для квітів, ягід і грибів. Назву було схвалено одноголосно й „запито оковитою". Так 7-го грудня 1956 року в Торонто з приватного гуртка постало Мистецьке Стовариришення „Козуб".

Володимир Шелест

КУЛЬТУРА

„...Я ще ніколи не була настільки зворушена такою чутливою грою"

Галина Колесса

Ню Йорк — Українсько-американський дириґент і скрипаль Адріян Бриттан має особливий талант до ориґінальних ідей та втілення їх у життя. Згадати хоча б ідеї взаємообміну між студентами-вокалістами Львівської й Кензаської консерваторій чи спільної постановки у Харківському Оперовому Театрі опер Р. Штрауса „Аріядна на Наксосі" та Пуччіні „Богема", для здійснення якої було задумано привабити високопрофесійні мистецькі сили України й Америки.

Як уже писали ми у „Свободі", після призначення А. Бриттана головним дириґентом і мистецьким керівником Молодечої оркестри Ню Джерзі у нього зародилася нова ідея — озвучення німого голлівудського фільму "Flesh and the Devil" — „Тіло й сатана" — з Ґретою Ґарбо та Джаном Ґілбертом в головних ролях. Автор музики до фільму — сучасний композитор з Лондону Карл Дейвис.

Підсумовуючи цьогорічні успіхи учнів Молодечої оркестри Ню Джерзі, автор цієї статті вважає, що здійснення цього проєкту було найбільшим досягненням студентів.

Молоді оркестранти грали подібну музику вперше, вперше зіткнулися з подібного роду труднощами і — слід підкреслити — справилися з ними блискуче. Адже твір цей — дійсно нелегкий: віддзеркалює він не тільки загальні рухи у фільмі, але й зміни у внутрішніх почуваннях героїв.

Це — музика оперового маштабу з безліччю різноманітних ефектів, створених за допомогою чутливих змін в оркестровці — від могутнього звуку цілої оркестри на кількох форте до витончених сольових тем у віольончелі, скрипки чи дерев'яних духових інструментів.

Для дириґента тут припала найвідповідальніша роля — координувати рухи й емоції на кінострічці з музикою. А. Бриттан точно відчував тривалість кожної сцени та відповідність темпів. Зміни часом займали тільки пару секунд, і часто кожен такт цілих секцій тритомової партитури містить по одній-дві вимоги щодо координації з фільмом.

„Вміння Бриттана синхронізувати усі музичні й сценічні ефекти було блискучим, — читаємо в рецензії газети 'Classical New Jersey' з 11-го березня ц.р. — Відчуття часу і темпів одночасно вивели музику й фільм на їх емоційно найвищий рівень".

Щоб побувати на цьому виконанні, люди приїжджали з далеких сторін. Автомобілем з Вірджінії до Ню Джерзі прибула Шерил Стинчкам. Захоплена, вона написала до газети "Silent Majority": „Майже 15 разів я була свідком виконання цього твору, тож досконало знаю музичну партитуру й вимоги синхронізації. Ваша гра була цілковито досконалою. Молодь не пропустила ні однієї долі музичного такту. Я була здивована, коли довідалась, що виконавцями були 13-18-річні студенти, які мали репетиції тільки протягом двох місяців. Вони грали, як професіонали".

Фото Б. Хомута

А. Бриттан з Молодечою оркестрою Ню Джерзі. Біля сцени внизу стоїть Л. Ґілберт-Фовнтейн.

Фільм у супроводі оркестри на чолі з А. Бриттаном показано двічі — 27-го й 28-го лютого ц. р. На другому виконанні була присутня Леатріс Ґілберт-Фовнтейн, донька головного актора. Вийшовши після закінчення виконання на сцену, вона звернулася до слухачів з такими словами: „Я їздила по цілому світі, і чула цей твір у виконанні професійних оркестр. Але ще ніколи я не була настільки зворушена такою вишуканою й чутливою грою".

Справді, струнна група оркестри звучала розкішно, мідяні інструменти з усією силою підкреслювали драматичність моментів, особливо в тому місці, де священик виголошує проповідь, стараючись засоромити коханців, вже не говорячи про правдиве відтворення ефектів звуку орга́ну, поїздового гудка, чи дзвінка на залізничній станції.

Тож не дивно, що публіка була зачарована виконанням і реаґувала на кожний важливий момент. Підняттям з місць і гучними оваціями слухачі підтвердили, що досягнено головну творчу мету — мистецький твір дійшов до глибини сердець усіх присутніх.

Появився мистецький альбом про І. Труша німецькою мовою

Не рідко трапляється, що лікарі зацікавлюються глибоко мистецтвом та, крім свого відповідального фаху допомоги хворим, стають знавцями і меценатами мистецтва. Так сталося із українським лікарем Михайлом Марковичем, що живе постійно тепер в Німеччині, а є переселенцем з Лемківщини. Він, крім лікарської практики, глибоко знає українське мистецтво, особливо зацікавлений працями Івана Труша і художника з Криниці — Никифора. Маючи велику приватну колекцію тих обох мистців, М. Маркович був одним із реалізаторів встановлення у Львові пам'ятника І. Трушеві роботи скульптора Сергія Олешка. Пам'ятник стоїть від листопада минулого року при вході до Стрийського парку.

Черговим задумом М. Марковича було видання альбому із знаменито технічно виконаними відбитками художніх творів І. Труша та відповідним текстом пера Тетяни Басанець. Альбом-монографія появився німецькою мовою, видрукуваний у місті Аахен в 1,000 примірниках під назвою „Iwan Trush, europäischer Maler aus der Ukraine". У ньому використано 84 роботи з приватної колекції д-ра М. Марковича, а поява цього альбому викликала широке зацікавлення. Презентація відбулася у Відні в травні.

Фото В. Пилип'юка.

Альбом можна замовляти у видавця в ціні 85 німецьких марок, пишучи на адресу: Michael Markovicz, Weierstr 16, 52349

У Керґонксоні вшанували героїв

Дня 24-го травня, заходом відділів УККА і УАКР, відзначено „Свято Героїв" Богослужбою і мистецькою частиною.

В церкві Пресвятої Трійці, в часі Панахиди, українські ветерани УПА, 1-ої і 2-ої Дивізій УНА і членство ООЧСУ, з національними і своїми прапорами взяли участь, вшановуючи своїх побратимів, що загинули геройською смертю в боротьбі за незалежну українську державу.

Відтак у церковній залі відбулася святочна академія, яку відкрила Дарія Степаняк — голова відд. УККА в Керґонксоні, привітала присутніх священиків і громадян. Змістовну доповідь виголосив Микола Василик — почесний голова відд. УККА, підкресливши значення святкування героїв.

„Народ, що не має героїв, є майже незнаний на поверхні бурхливого життєвого моря, в короткому часі безслідно мусів би зникнути з лиця землі... Народ і провідник-герой творять одну нерозлучну цілість. Таких провідників-героїв український народ знає багато, і їм завдячуємо формування нашої нації". В двадцятому столітті такими героями-провідниками були Головний Отаман Симон Петлюра, полковник Євген Коновалець, що кинув клич: „Здобудеш Українську Державу, або згинеш в боротьбі за неї". На арену боротьби виходять молодші герої — Степан Бандера і генерал УПА Роман Шухевич–Тарас Чупринка.

Прикладом геройства стають крутянці, упівці і плеяда жінок-героїнь, як Ольга Басараб та мільйони інших, що згинули в Сибірі, тюрмах і різних військових фармаціях. Їх посвята, труди і кров завершились у 1991 році проголошенням незалежної України.

Мистецьку частину розпочав місцевий хор „Золотий Гомін" під дириґентурою д-ра Олега Волянського, відспівавши дві пісні: „Зірвалася хуртовина" — слова Г. К., музика В. Витвицького і „Засяло сонце золоте" — слова С. Пилипенка, музика І. Недільського. „На розпуттях хитких" — слова П. Гетьмана — вміло віддеклямував Михась Химинець, член станиці Пласту в Керґонксоні.

Зібрані поезії „Поклін героям", захоплююче рецитувала Анна Харчишин, членка ООЧСУ.

На закінчення хор відспівав ще дві пісні: „Машерують вже повстанці" (пісня УПА) і „Вже досить мук" (пісня УПА, гармонізація І. Соневицького).

Свято закінчено відспіванням всіми присутніми українського національного гимну.

І. Т.

Червень в Україні — дні спеки, дні дощу...

(Родинне інтерв'ю з коментарем)

Моя дружина Олександра повернулася з нетривалої подорожі в Україну, привезла зроблені нею світлини... У затінку американського саду вона розповіла мені про враження. Передовсім про величавий, вічно прекрасний Дніпро, яким вона подорожувала з Києва до Черкас.

- Чи важко було придбати квиток на теплохід? - запитую.

- Вранці я мала дістатися на річковий причал і почала шукати таксівку. - У Києві зараз курсує чимало приватних таксівок, але ціна проїзду в кожного водія своя. Із залізничного вокзалу до річкового хочуть 7-10 гривень, а місячна пенсія у старших людей — 60 гривень. Я побачила, як літня жінка намагається дотягнути до таксівки важку валізу, й зауважила водію, що мав би допомогти пасажирці. Він здивувався, наче не зрозумів, про що йдеться. До мене ж підійшов немолодий чоловік і запропонував довезти за п'ятірку. Було видно, що він не є водієм таксі, а просто підробляє на життя. Біля каси річкового вокзалу, ще зачиненої, вже чекала черга. На віконечку каси біліла записка: „Квитки продано!" Люди засмутилися, але прийшов чоловік, який тут працює, і порадив йти до теплоходу, проситися у капітана в рейс. Я не пішла... Коли відчинилася каса, з'ясувалося, що квитки є, а записка була вчорашньою і стосувалася попереднього продажу квитків. Розмірковуючи про те, чому це попередній продаж обмежено якимось лімітом, я прийшла до теплоходу і побачила, що місця для нас відведено у ненайкращому сальоні, а кращі крісла займають ті люди, які просилися у капітана...

Я радив би запам'ятати цю розповідь тим, хто необізнаний з життям в Україні: місця та квитки, як правило, є скрізь і завжди: і в транспорті, і в готелях, і в ресторанах, але треба вміти ними скористатися, бо кожен мусить заробити для себе готівкою. Адже заробітну платню переважно виплачують нерегулярно. А щодо теплоходів на Дніпрі, то пам'ятаю недавні часи, коли рікою курсували повільні і дуже місткі пасажирські теплоходи, в яких були й каюти, і загальні місця, тож і квитки були відповідно різної вартости... Згодом теплоходи було зібрано десь у далеких затонах, а коли сталася чорнобильська біда, з них зробили готелі для ліквідаторів аварії...

Серед наших приятелів теж є капітани, і дружина розповідає про них. Анатолій тривалий час був капітаном кораблика охорони рибних запасів Дніпра. Зручності, які мав кораблик, привернули до нього увагу столичних вельмож: було наказано передати його до Києва... Анатолій перейшов до рибальського колгоспу капітаном вантажного судна. Та настали часи приватизації майна і на рибальське господарство теж знайшлися охочі. Старші віком капітани їм не потрібні, але якщо просто попрощатися з ними, то треба взяти на себе якісь зобов'язання соціяльної допомоги. Журиться капітан Анатолій: його начальники шукають нагоди, щоб скомпрометувати його і „викинути за борт". Люди стають зайвими...

— Микола Поклонцев, — розповідає дружина, — встав з-за столу і з сльозами на очах урочисто проголосив: „Скажи громадянам Америки, що ми тут дуже бідуємо!" А він же усе своє життя був командиром величезних пасажирських реактивних літаків!

Шахтарі йдуть на Київ

Щойно американське телебачення показало документальний фільм про перший політ надзвукового літака. Про це розповідали ветерани авіяції. Варто було подивитися на цих дуже немолодих людей, які живуть в пошані і достатку. Ветеран авіяції Поклонцев не має ні першого, ні другого: важко хворий, він не має коштів на лікування, а щоб не померти з голоду, приречений порпатися на клаптику землі, щоб виростити на зиму кілька мішків картоплі. Оті клапті землі стали зараз в Україні головною турботою мільйонів...

Наш колишній сусід усе життя слюсарював на заводі і минулої зими помер. Завод давно не працює, тому не міг допомогти у похороні свого робітника-ветерана. Вдова зі слізьми на очах говорить, що покійний впровадив усю родину у великі борги, тому що в Україні похорон тепер коштує дуже дорого. Наприклад, у Черкасах на бідний похорон з поминальним обідом треба видати 375 гривень.

Пенсія старшої віком людини, як вже було сказано, становить 60 гривень на місяць, а вартість так званого споживчого кошика з 22 основних харчових товарів у червні сягнула за 65 гривень. Майже чверть усіх працюючих в Україні має місячну платню 74 гривні. Але й зароблене не виплачується. Тому й рушив вздовж Дніпра піший похід тисячі з лишком шахтарів з Дніпропетровщини до Києва, де вуглекопи мали вголос сказати про злидення життя своїх родин.

Теплохід на Дніпрі минає канівські гори.

— Шахтарі проходили вулицями міст і сіл у велику спеку, але люди не дуже звертали на них увагу, хіба-що діти де-не-де виносили похідникам воду. Тепер у кожного — свої клопоти...

На світлині видно, що колону вуглекопів очолює міліцейський наряд. Але на чолі її можуть стати й більшевики, які тепер близькі до влади. Ні, не комуністи, а саме большевики, котрі кличуть до повернення у сталінський „рай", організовують „Похід за СССР". Саме большевики називають сучасних комуністів зрадниками. Голодних вуглекопів можна повести під іншими гаслами, якщо пообіцяти їм щоденну ковбасу і щомісячну платню. Не всі серед них є „національні герої", а діти однаково голодні у всіх, бо інакше батьки не пішли б у спекотний похід. Добре, що створено державну компанію „Вугілля України". Але чи виплатить вона борги?

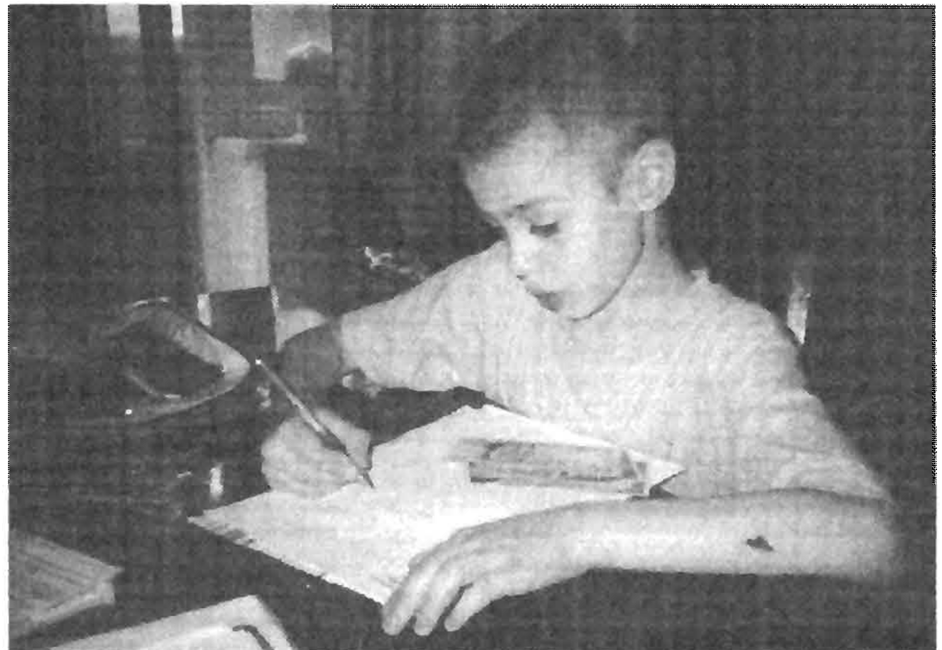
Серед червня великі дощі й вітри накинулися на ряд областей, пошкодили посіви.

— В Черкасах, — розповідає дружина, — впало чимало дерев, не стало електроструму, були й людські жертви. Сусідці треба було полагодити комунальні платежі за житло, ґаз, електрику, телефон, воду... За кожну таку послугу платять в окремих конторах, вистоюючи в кожній довжелезні черги й часто слухаючи образи від службовців. А тут ще й аварія комп'ютерів через негоду... Ніхто вам не може сказати, скільки заборгували, з яких розрахунків треба платити. Переважна більшість міських будинків не має лічильників води чи ґазу, тому доводиться платити за методом „розкладки на всіх", навіть якщо ти ґазом не користуєшся. У червні ціна ґазу знову зросла на дві з половиною копійки за кубічний метр. Вартість помешкання в середньому становить 80 гривень. Якщо пригадати розмір пенсії і вартість споживчого кошика, то стане зрозумілим, що борги за помешкання є звичним явищем і якоїсь кари не викликають...

Сидячи в американському затінку, я в душі потерпав за українську спеку й неждані дощі... Отак щодня там кидає людей з гарячого в холодне. Одні печуться під жарким сонцем на городах, інші темної ночі крадуть вирощене для продажу на базарах, а треті розкошують під парасолями літніх ресторанів, маючи великі доходи з незнаних джерел... А дощ, то ніби сльози людські, що набрякли у хмарах і впали суцільним потоком. Моя дружина принесла подарунки маленькому сусідові-сироті Юркові Палію, який, покинутий рідною мамою від народження, проживає на утриманні прабабусі. Хлопчик мав би ходити в дитячий садочок, але туди треба щодня приносити півтори гривні, щоб заплатити за обід. А таких грошей у бідних немає...

Багатий край — Україна. І незалежний. От лише порядку в ньому й досі бракує...

Інтерв'ю вів Левко Хмельковський

Сирота Юрко Палій дістав допомогу з Америки.

Семінар творчої молоді: традиція продовжується

Учасники та організатори мистецької частини Ірпенського семінару творчої молоді коло головного корпусу Будинку творчости письменників. В центрі Осип Зінкевич, письменниця Оксана Забужко і Роксана Харчук.

Видавництво „Смолоскип", яке очолює Осип Зінкевич, вже четвертий рік поспіль організовує травневі Ірпінські політологічно-мистецькі семінари з метою згуртування молодих творчих та інтелектуальних сил України навколо актуальних питань політики, культури та красного письменства. Травневий семінар відбувається в Ірпінському будинку творчости Спілки Письменників України і поділяється на дві частини — політологічну та мистецько-літературну.

Цього року, окрім „Смолоскипа" та СПУ, що вже четвертий рік підряд люб'язно надає свою територію молодим творчим силам, другу частину семінару з 7-го до 11-го травня допомогли провести Асоціяція Українських Письменників (АУП), Творча Асоціяція „500" та політоб'єднання „Молода Україна". З усіх куточків України, з тридцяти двох міст, з'їхалися молоді письменники, літературознавці, критики, есеїсти, щоб обговорити актуальні проблеми української культури, подискутувати про нові літературні видання та просто почитати власні твори. Якщо традиційна активність представників столиці та західніх реґіонів не викликає подиву, то доволі висока репрезентативність творчої молоді українського півдня та сходу є вельми обнадійливою прикметою: в Ірпінь прибули молоді творчі сили Харкова, Луганського, Миколаєва, Кіровограда, Одеси, Ялти. До Ірпеня завітав навіть представник української діяспори в Москві, молодий літературознавець і журналіст, палкий пропаґандист української культури Андрій М. Окара, котрий брав активну участь у щоденних обговореннях.

Перший день літературно-мистецької частини семінару почався феєричною виставою-інтерпретацією „Енеїди" І. Котляревського харківського театру „Арабески" (режисер Світлана Олешко), що зарядив учасників творчою енергією на чотири наступні дні. Потім видавець і літературознавець Володимир Даниленко — упорядник трьох антологій української прози — потрапив під завзятий молодечий „обстріл" питаннями про проблеми та перспективи сучасного українського книговидання. Учасникам вдалося з'ясувати всі складнощі й перипетії існування ланцюга „автор-книга-читач" в умовах української сучасности. Зустріч з прекрасним поетом Іваном Малковичем, який минулого року видав книгу вибраних поезій під назвою „З янголом на плечі" занурила молодих мистців ув атмосферу родинного тепла та різдвяної казки. Вінцем першого дня був прекрасний поетичний вечір лавреатів видавництва „Смолоскип" 1998 року. Своїми творчими доробками поділилися пристрасна Мар'яна Савка, витончена Віра Білдинюк, філософічний та розважливий Анатолій Дністровий, езотеричний Данило Кубай.

Другого дня вранці на „круглому столі" обговорено найновіші поетичні книжки. Заслухано доповіді львів'янок Мар'яни Кіяновської, Мар'яни Савки, Лесі Денської, киянки Світлани Матвієнко, харків'ян Уляни та Ростислава Мельникових та інших. Олександер Ірванець весело і „по-бубабістськи" представив автора роману „Воццек" Юрка Іздрика з Калуша, який радо поділився з учасниками семінару таємницями творення прозового тексту. По вечері Ростислав Мельників — ведучий вечора „екстравертної" поезії надав слово жіночій гілці молодої української поезії. Перед учасниками виступили львівські поетичні гурти „Нечувані" (Олена Галета, Ірина Старовойт, Галина Крук), „Туга" (Мар'яна Кіяновська та Мар'яна Савка) та „Хроніки". Своїми поетичними творами поділилися також Тетяна Щербаченко з Луганського, Роман Трифонов з Харкова та Олександер Мартинюк з Луцька.

Перша половина третього дня була присвячена найновішим тенденціям у сучасній українській прозі. Активну участь у дискусії взяли Роман Трифонов, Олесь Уляненко і Андрій Кокотюха. Згодом авторка філософсько-публіцистичної студії „Шевченків міт України, письменниця та кандидат філософських наук Оксана Забужко відповідала на питання авдиторії, а Ростислав Семків з Києва та москвич Андрій М. Окара представили на суд слухачів свої інтерпретації творчого доробку О. Забужко.

Можна ствердити, що цьогорічний літературно-мистецький семінар пройшов вельми успішно. Прикметно, що молодь щороку все активніше бере участь у творенні культурної аври України, дорослішає і міцніє духом.

Андрій Бондар, *Київ*

Молоді політики довели свою активність

Політологічна частина IV семінару творчої молоді, організованого видавництвом „Смолоскип" у травні в Ірпінському будинку творчости Спілки Письменників України, переконливо засвідчила: думки про аполітичність та інертність української молоді в суспільних процесах є хибними стереотипами, і стереотипи ці можуть нав'язувати лише ті, які не знають, чим насправді живе сучасна молодь, або ті, які зацікавлені в молодечій інертності.

Молодече середовище в Україні, як і скрізь у світі, надзвичайно неоднорідне. Це нормально — мислити і діяти шаблонно вважалося правильним хіба за совєтських часів. Нині важливо інше — те, що вслід за Дмитром Чижевським, видатним славістом, я означив би як рух української нації до „повноти". Відомо, що в процесі кількасолітнього колоніяльного буття деякі верстви українського суспільства були брутально винищувані колоністами, і нація залишалася, за визначенням Д. Чижевського, „неповною". Йдеться насамперед про верстви інтелектуальні, здатні самостійно переосмислювати ситуацію і пропонувати на основі своїх переосмислень суспільні рецепти. IV семінар творчої молоді показав, що нині в молодечому середовищі відроджується саме ця верства, — молодь мислить, аналізує і готується діяти.

Семінар, протягом якого більше 80 учасників із 17 реґіонів України обговорювали сучасне і майбутнє української політики та участь у ній своїх ровесників, розпочався вельми актуальною темою — „Молодь і вибори". Ведучим був Олег Проценко, редактор альманаху „Молода нація" та „Політичного календаря". Виступаючі виявили реґіональні особливості виборчого процесу, проаналізували причини так званого „реваншу" лівих сил і лекції поразок ряду національно-демократичних партій.

В першій половині дня — семінар, в другій — дискусія, а надвечір — політичні ігри, на яких учасники мали можливість продемонструвати уміння політиків, обстоюючи наочно ті постулати, які вони так ревно захищали на теоретичних студіях.

Спочатку проходило „ток-шов" „5 на 5", де змагалися перші п'ятірки реальних і вигаданих учасниками семінару партій, а потім — президентські вибори, де було особливо „гаряче" і цікаво.

— Ми до Слави Стецько запитань не маємо, — холодно і трішки зверхньо вимовив політолог із Запоріжжя Владислав Ніколаєв, який виконував ролю кандидата в президенти України, лідера комуністів Петра Симоненка. Але С. Стецько, так само кандидат в президенти, яку грав представник Християнсько-Демократичної Молоді, киянин Андрій Боярунець, не розгубилася:

— Зате ми маємо відповідь!

Саме цією фразою „лідер націоналістів", здається, остаточно здобула прихильність „виборців", які віддали за неї більшість голосів... Незважаючи на те, що це була всього лише гра, пристрасті на сцені і в залі спалахували справжні, а дискусії часом точилися до глибокої ночі.

На засіданні політичної частини семінару творчої молоді в Ірпіні.

Підсумок п'ятиденної роботи підбила конференція „Україна. Вибір моделі розвитку". „Наступного року на таку конференцію треба буде запланувати як мінімум один повний робочий день", — пожартував ведучий Максим Розумний після того, як авдиторія бурхливо прореаґувала на виступ Олега Хавича з Чернівців, який пропаґував ідею західньоукраїнського сепаратизму.

Проте навіть за таких „надзвичайних" умов конференція вдалася — насамперед насиченістю і якістю висловлених думок та ідей. Найцікавіші виступи — і на конференції, і в ході семінарів та дискусій — видавництво „Смолоскип" опублікує в найближчому числі альманаху „Молода нація".

Виступаючи на відкритті семінару, директор видавництва „Смолоскип" О. Зінкевич говорив про те, що молодь часом інтуїтивно відчуває і передбачає політичні процеси значно краще, ніж найсерйозніші „дорослі" аналізи і прогнози. Він, зокрема, звернув увагу на те, що минулого року під час політичних ігор учасники семінару обрали „прем'єр-міністром" Наталю Вітренко. Тоді це сприймалося не більше, ніж жарт або ж вияв колективної симпатії сильної половини семінару до красуні-донеччанки Олі Легкоступ, якій випала роля „конотопської відьми". Проте успіх прогресивних соціялістів на парляментських виборах засвідчив, що результати політичних ігор на молодечому семінарі можуть бути непоганим передбаченням.

Іван Андрусяк, *Київ*

НЕЗВИЧАЙНЕ І ЦІКАВЕ

Про магію, яка лікує

(Хочете вірте, а хочете — перевірте)

Емілія Бурмагіна

Маґістром чаклунів в Україні називали Володимира Яремича, якого вважали найсильнішим магом у поборюванні невиліковних хвороб. Але він виїхав за кордон і слід його загубився. Натомість українські газети пишуть про чаклунку Емілію Бурмагіну, яка запевняє, що невиліковних хвороб не буває. Тобто, що вона зцілює хворих з найважчою стадією раку і навіть синдромом набутого імунодефіциту (СНІД) тобто ЕЙДС (AIDS). Пропонує навіть вилікувати президента Роналда Регене від хвороби Альцгеймера.

Знахарка називає себе магом і вважає, що прізвище "Бурмагіна" дав їй Бог. Ось що пише 55-річна цілителька у листі до редакції "Свобода".

"Магії лікування я вчилася з 14 років у старих знахарів різних національностей. Для віруючих у Бога моя методика проста — це магія релігії та магія природи, яку також створив Бог. В Україну з Росії я приїхала недавно ще й тому, що тут росте сильне, дуже магічне і цілюще дерево — бузина чорна. В Росії вона не росте. Це дерево лікує майже всі невиліковні хвороби швидко і дуже ефективно. Всім відомо, як дерева дають і забирають енерґію, а я хочу навчити людей світу зцілюватися за допомогою дерев! Деревами можна лікувати все, все невиліковне, навіть СНІД!

В Україні першовідкривачам також немає дороги, і я за чотири роки де тільки не шукала допомоги, починаючи з Президента і нашого Митрополита. А тоді зрозуміла, що ніхто не вкладе свої гроші в мою справу, тобто не влаштує міжнародні випробування моїх способів лікування хворіб, які не піддаються традиційній медицині, не побудує мені лікувальний центр. І тоді я вирішила, що повинна сама заробити гроші на свою справу".

Так Бурмагіна почала писати сценарії кінофільмів та серіялів та тему магії лікування, щоб за їх допомогою заробити гроші. Звернулася до американської Мадони і запропонувала їй головну ролю в цих фільмах, але Мадона змінила адресу і невідомо, де її шукати. А спонзори все ж потрібні для купівлі ділянок, на на яких буде висаджено кущі бузини і побудовано лікувальні центри.

Отож Бурмагіна приїхала в село Лучин на Житомирщині, купила хату і 60 соток городу, "а діти мої отримають по одному гектарові землі безплатно" під лікарню. Так їй обіцяли в сільській раді, тим більше, що поруч є поле 65 гектарів. І радіяції в селі немає, хоча Київ звідсіля недалеко. Немає там ніяких промислових об'єктів. Ліс, озера, чисті джерела, трави.

Основа її способів лікування — це молитви і заговори, а також рослини. Іноді використовує і тварин (кози, собаки).

"Чоловік мій був українець, з Хмельницької области. Якось приїхали ми в гості до свекрухи, а в неї ноги не ходять, в колінних чашечках немає рідини, і випадання матки таке, що лікарі навіть підшивати відмовилися: сказали, що треба вирізати. Гостювали ми недовго, але я зробила для свекрухи заговір на гречану крупу і на бузину, навчила як лікуватися. І поїхала. У свекрухи біля хати росло два кущі бузини чорної, якраз для двох таких серйозних хворіб. Ціле літо свекруха ходила щоранку розмовляти до своїх двох кущів бузини. І вилікувалася. І матка стала на місце, і ноги стали ходячими. І тоді свекруха мені сказала: "Ти сама не розумієш, яким великим даром володієш!"

Знахарка запевняє, що за допомогою спеціяльних молитов і заговорів людина віддає всі хвороби бузині й вони через коріння ідуть в пекло грішникам. Гречку використовує тому, що її зерно магічне. Гречка має зерно триґранне, і як не січи таку зернину, а кожна часточка все одно проросте, якщо її посіяти. Риж також магічна крупа. За допомогою рижу лікують хвороби мозку, зоб, шізофренію, очі тощо. Жито — також, але дещо слабіше, це зерно означає "життя", але жити можна по-різному, навіть калікою чи згорбленим. Тобто якість життя при заговорі на жито, буде не та, що на гречку, яка означає "довголіття і здоров'я", пояснює Емілія Бурмагіна.

Рак четвертого ступеню, навіть з метастазами, якщо не вживали хемічної терапії та опромінення, Бурмагіна обіцяє вилікувати за півтора місяця, якщо хворий і його родичі виконуватимуть усі приписи.

"Кожну хворобу треба ретельно розібрати на складові частини, знайти першопричину захворювання, і розподілити на кущі бузини — який кущ що лікує. Наприклад, хвороба Бехтєрева: не діють ноги і хребет, а лікувати треба нирки, які не забезпечують їх лімфою. Отож свекруха запросила мене в Україну, де росте бузина (в Росії бузини майже немає), і запропонувала лікувати безнадійно хворих, в тому числі і на СНІД, і так вийти на міжнародний рівень.

Отримувала я пропозиції від Ордену чаклунів Росії, України, від медичних кооперативів і від багатих приватних осіб, але їх не цікавлять міжнародні випробування, їх влаштовує, щоб я просто працювала для них. А я хочу в будь-якому спонзорові мати співвласника мого підприємства, а не просто працедавця мені і моїм дітям, внукам і учням. Такі міжнародні лікарні будуть придатні для масового лікування хворих на невиліковні для традиційної медицини хвороби.

У більшості країн бузина не росте. Багато її в Німеччині, Польщі, Англії, місцями є з Західній Европі, а в Україні вона росте всюди. Люди з усього світу приїдуть до нас в Україну масово лікувати невиліковні хвороби і в державну скарбницю надходитиме валюта з усіх країн. Якщо в Україні будуть такі лікувальні центри, то для її громадян будуть і робочі місця, а для сільських господарств будуть замовлення і збут.

Це буде медицина для всіх, багатих і бідних, оскільки для лікування хворому треба лише трудитися над своїм здоров'ям, молитися Богові", — запевняє цілителька.

Писати їй можна на адресу: Україна, 252023, Київ-23, а/с 259, Бурмагіній Емілії Федорівні.

Переклад уривків з російськомовних листів Е.Бурмагіної підготувала ***Р.Руденко***

С.Перов пам'ятає свої попередні життя

Газета "Сенсація-коллаж" повідомила про незвичайну подію, що сталася з 60-річним росіянином Сєрґєєм Перовим після того, як він потрапив в автомобільну катастрофу.

Опритомнівши після інциденту, С.Перов почав розмовляти старофранцузькою мовою, що дуже вразило його рідню і знайомих. Адже вони знали, що він ні старої, ні нової французької мови ніколи не вчив і не знав.

Психологи та науковці вирішили перевірити все, про що розповідав С.Перов старофранцузькою мовою. А він розповідав про бої печерних людей, хрестові походи, війни Олександра Македонського і Наполеона Бонапарта. Розповів багато цікавого про Наполеона III та про маршала Адольфа Нея, котрий у ті часи здійснив перебудову в піхотних військах.

Науковці працювали з Перовим два роки і не вважають це містифікацією. Перов — людина проста, з середньою освітою. Чужих мов не знає. А коли його загіпнозували й почали розпитувати, то він розповів про події давньої давнини з такими подробицями, які міг знати хібащо надзвичайно добрий суперфахівець. Наприклад, Перов детально розповідав про хід битви, описував її учасників, говорив про військові маневри, про які ніде прочитати не міг.

Фахівці прийшли до висновку, що С.Перов пережив 703 реінкарнації, тобто жив на світі 703 рази. Сорок разів його вбивали у війнах, понад сто разів він отримував поранення. Поруч з фараоном Рамзесом він воював під Кадешем у 1292 році до народження Христа і врятував життя одному з фараонових синів. Воював Перов також на стороні Габсбургів проти швецьких повстанців при Сенпапах у 1286 році, а 1793 року з військами Наполеона увійшов до Каїру.

Все, що із розказаного Перовим вдалося перевірити за допомогою різних джерел та науковців, підтвердилося стовідсотково.

Отже С.Перов — скарб для науковців і загадка для психологів, які фактично отримали підтвердження про безмертя душі, та що після смерти вона переселяється в іншого індивідума і знову живе, кохає, страждає і вмирає.

Р.Р.

О. Іванчик бачить усіх людей наскрізь

Львівська газета "Високий Замок" вже кілька років інформує своїх читачів про долю незвичайної дівчинки — Олени Іванчик, яка вже в 17-річному віці почала лікувати людей.

Сімнадцятирічна школярка бачить усіх людей наскрізь. Легко встановлює діягнозу і дає поради. Олена розуміє мову кішок, легко відрізняє коштовне каміння від підробки і вважає, що всі речі, які нас оточують, несуть концентровану інформацію і треба лише мати ключ до її розшифрування. Цей ключ Оленка має.

Сьогодні Олені 20 років. До неї ідуть люди звідусюди і вона їм допомагає. У 1995 році намагалася вступити до Львівського медичного університету, але тоді їй це не вдалося. Були чутки, що її просто не захотіли взяти. Через рік вона таки вступила до Медичного університету і, як сама каже, вчиться з великим задоволенням.

Долею Олени Іванчик цікавляться багато людей. Тепер вона вийшла заміж за студента 5-го курсу того ж Львівського медичного університету Олександра Щура, з яким дружила до цього кілька років.

Р.Р.

У парляменті...

(Закінчення зі стор. 1)

рах Генеральної прокуратури.

Про те, чи влаштовуватиме новий голова Верховної Ради Президента Леоніда Кучму та прем'єра Валерія Пустовойтенка — ще невідомо. Принаймні, як перший, так і останній різко виступали лише проти однієї кандидатури, яка претендувала на посаду спікера — Олександра Мороза. Прем'єр-міністер, який нині перебуває на відпочинку, обмежився лише коротким привітанням. А Л. Кучма 11-го липня в інтерв'ю журналістам заявив, що обрання О. Ткаченка спікером, а А. Мартинюка його першим заступником, він „не вважає лівим реваншом". Президент підкреслив, що його розмови із новим головою Верховної Ради свідчать про те, що він „налаштований на конструктивне співробітництво з виконавчою владою та Президентом".

Зрозуміло, що новий спікер, який обстоює теорію, що „Україна є селянською та соціялістичною державою", виявився компромісною фігурою як для нинішнього парляменту, так і для Президента (принаймні, законодавцям імпонує те, що він людина „від землі", а голові держави — те, що О. Ткаченка можна буде завжди „притиснути" компроматом щодо асоціяції „Земля і люди"). Про те, що новий спікер є „компромісом", принаймні, серед п'ятьох фракцій — „Лівого центру", КПУ, партії „Громада", СДПУ(о) та ПЗУ, стало очевидним після обрання заступників О. Ткаченка та розподілу між депутатськими угрупуваннями профільних комітетів.

Першим заступником голови Верховної Ради, попри незадоволення фракцій НРУ та НДП, обрано другого секретаря ЦК КПУ Адама Мартинюка, а заступником — підприємця, голову Спілки Адвокатів України, представника СДПУ (о) Віктора Медведчука. Останній від жовтня 1996 року був позаштатним радником Президента. Він є також співвласником футбольного клюбу „Динамо"; за минулий рік його прибутки були, згідно з податковою деклярацією, 2 млн. дол.

Голосування щодо кандидатур О. Ткаченка та двох його заступників засвідчило про створення у Верховній Раді лівоцентристської партійно-фінансової більшости, яка нині має близько 230-250 голосів — достатнє число для того, щоб провести через парлямент будь-яке рішення. Фактично четвірка, яку представляли НРУ, СРПУ(о), НДП та ПЗУ, розпалася. Фракція НРУ та НДП, які мають більше 150 депутатських мандатів, „завдяки" сепаратним переговорам лівих із СДПУ(о) та ПЗУ, не здобули „призових" місць у президії. А тому заявили про свою опозицію до нинішнього керівництва. Принаймні, лідер НДП Володимир Філенко наголосив на тому, що „якщо у парляменті з'явилася більшість, то нехай вона й бере на себе відповідальність у вищому законодавчому органі".

Найбільш драматичні події розгорнулися під час розподілу між фракціями парляментських комітетів. Керування ними отримали: комуністи (6), народні демократи (5), громадівці (4), рухівці (3), селяни та соціялісти (2), „зелені" (1) та соціял-демократи (1). Представники фракції Прогресивної Соціялістичної Партії, які мали право на свою квоту і які підтримували кандидатуру О. Ткаченка, не отримали жодного парляментського комітету „під своє крило". Лідер ПСПУ Наталя Вітренко заявила про свій намір звернутися із поданням до Конституційного Суду і оскаржити рішення Верховної Ради про розподіл між фракціями парляментських комітетів. Серед обурених були і представники СДПУ(о) та ПЗУ, котрим, як вони стверджують, теж „не додали" по одному комітетові.

Як поділ віцепрем'єрських крісел, так і портфелів голів парляментських комітетів, проходив доволі жорстко й нахабно. При цьому інтереси позафкракційних депутатів (35 осіб) взагалі не враховано. Сандикат лівих та представників „партії грошей", яскравими представниками якого є Георгій Суркіс та Віктор Медведчук, відтепер мають „контрольний пакет" голосів у сесійній залі. Незабаром очікується штучний розвал дрібних фракцій — ПСПУ та ПЗУ (які мають на сьогодні 16 та 25 членів) і створення потужних депутатських угрупувань, котрі й контролюватимуть увесь законодавчий процес у державі. Хоча не виключено, що вже на наступній сесії Верховної Ради ображені О. Ткаченком фракції розпочнуть процедуру усунення його від керування парляментом. Однак це особливо не позначиться на праці вищого законодавчого органу, який нині має вже двох заступників голови.

Коментують обрання...

(Закінчення зі стор. 1)

ня Президентові України Прогресивна Соціялістична Партія України".

Сам О. Ткаченко на першій пресовій конференції розповів про головні завдання Верховної Ради та її керівництва і висловив переконання, що два місяці праці парляменту не змарновано, хоча будуть ще труднощі з обранням заступників голови ВР і голів комітетів. "Цей парлямент, — зазначив О. Ткаченко, — дієздатний, і він доведе це своєю дальшою працею". За словами О. Ткаченка, "парлямент 12 скликання визначив незалежність і суверенітет України, парлямент 13 скликання ухвалив Конституцію, а парлямент 14 скликання має утворити таке законодавче поле, яке давало б можливість нашій економіці попрацювати, зробити державу міцною і надійною".

О. Ткаченко також не виключає можливости розділення фракції "Лівий центр" на окремі фракції Соціялістичної і Селянської партії. За його словами, бльок соціялістів і селян створювався на передвиборний період. "Ми динамічно об'єдналися. Я вважаю, що ми зробили правильний крок". Тепер же, зазначив Ткаченко, це питання вирішуватиметься на партіних з'їздах.

Голова Верховної Ради висловився за плідну співпрацю парляменту з Президентом і Урядом, зазначивши, що "багато залежить і від перших осіб, і треба пам'ятати, що керівник парляменту — це не перший керівник держави, але й не другий". О.Ткаченко також запевнив, що не висуватиме свою кандидатуру на пост Президента України.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Почесні докторати – меценатам

В Пасхальну неділю (за юліянським календарем), 19-го квітня ц. р. в присутності біля 300 осіб, зібраних у римо-католицькому храмі Пресвятого Серця, Університет св. Павла вшанував почесними докторатами Петра і Дорис Кулів з Едмонтону. Урочистим наданням докторатів університет завершив цьогорічну програму закінчення академічного року, під час якої випускники чотирьох факультетів прийняли належні почесті, а визначних студентів нагороджено стипендіями.

Представляючи Петра і Дорис Кулів, віцеректор університету о. проф. Ашіл Пілман сказав: „Ці дві особи, яких вшановуємо сьогодні, є справді унікальними людьми. Понад усе, вони є будівничими спільноти, глибоко віддані майбутньому своєї Української Греко-Католицької Церкви в Канаді". Вказуючи на особливе відношення Кулів з Університетом св. Павла та Інститутом східньо-християнських наук ім. Митрополита Андрея Шептицького, о. проф. Пілман згадав про післанництво інституту „для проведення вищого богословського дослідження та екуменічного діялогу, як також для підтримки Церкви в Україні, ...післанництво, здійснене за допомогою самих українців-католиків". „В цьому, — продовжував він, — Петро і Дорис Кулів відзначаються, як живі приклади глибокої відданости народові, Церкві та цьому університетові". Віцеректор в імені Сенату Університету св. Павла доручив Петра і Дорис Куль канцлерові університету, Архиєпископові Марсел Жерве, для урочистого надання почесних докторатів.

Д-р П. Куль заявив: „Ми не є науковцями, але ми є любителями науки, і найважніша наука нашого життя це те, що набагато краще давати, ніж одержувати... Ми горді прийняти почесні докторати саме від Університету св. Павла, бо є стільки інституцій сьогодні, які вчать лишень брати...". Звертаючись до зібраних перед нею студентів, д-р Д. Кулів сказала: „Коли ми молимось за наш інститут та за цілий Університет св. Павла, тепер вже нашу спільну альма матер, ми молимось, щоб Бог надіслав свою Мудрість на вас, щоб священики, духовні та миряни, завершили студії на цьому університеті, вміли годувати голодний світ та, подаючи іншим мудрість, у свою чергу просвітитись та переобразитись Божою Мудрістю". Д-р П. Куль додав: „Церква найчастіше вшановує духовенство та монашество. І це правильно! Та, надаючи одруженій парі почесні докторати, Університет св. Павла дає провідний приклад вшанування сімейного життя, і ми, отже, в такому дусі приймаємо ці докторати — в імені всіх тих християнських супруж, які заслуговують на таке признання Церквою та інститутами вищої науки. Бо сім'я — це місце, де покладаються основи для науки".

Наступного вечора представники університету, оттавська українська громада та гості з різних частин Канади зібралися разом з Митрополитом Михаїлом Бзделем (Вінніпеґ) для відслуження Пасхальної Вечірні в каплиці університетської Семінарії св. Павла. Співслужили Владики Лаврентій Гуцуляк з Едмонтону та Стефан Сорока, Єпископ-помічник з Вінніпеґу, а також о. проф. д-р Петро Ґаладза (Катедра Літургіології ім. родини Куль) та диякон Бред Молеський. Отець протопресвітер Роман Ґаладза, парох церкви св. Іллі (Бремптом, Онтаріо) провадив співом крилосу та зібраної громади. Також співав відомий в Оттаві Корус Екклесіє під керівництвом Лавренс Герис та хор церкви св. Івана Хрестителя в Оттаві під проводом Марійки Марч. При кінці служби Владика Лаврентій виголосив проповідь про те, що наша віра у Воскресіння Господнє є джерелом радости та миру у нашому житті".

Після Вечірні відбулась гостина для вшанування новопоставлених докторів. На залі була виставка писанок, як українських, так і з різних частин світу. Також виставлено книгу з надісланими привітами від різних достойників та організацій, церковних та світських — між ними листи від прем'єр-міністра, генерал-губернатора, з Ватикану та від глави УГКЦ. Отець проф. д-р Петро Ґаладза вів коротку програмою. З привітами та побажаннями виступили Митрополит Михаїл, ректор університету, о. проф. Дейл Шлит та президент Фундації Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького Євген Черевик з Вінніпеґу. Меліта Мудра зі Саскачевану представляла студентів. Едвард і Марша Гладуневич промовили в імені різних організацій з Едмонтону. Закінчив програму директор інституту, о. проф. д-р Андрій Чировський, який сказав, що, незважаючи на те, що Бог не благословив Петра і Дорис Кулів власними дітьми, своєю любов'ю та жертвенністю вони стали духовними батьками усіх теперішніх та майбутніх студентів Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького.

За інформаціями про програму східньо-християнських наук при Університеті св. Павла звертайтесь до:

The Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute, Saint Paul University, 223 Main Street, Ottawa, Ontario K1S 1C4. Tel (613) 236-1393 exm.2332; Fax. (613) 782-3026. Email: sheptytsky@ustpaul.uottawa.ca

ІіМАШ
Оттава, Канада

Зліва направо: о. проф. д-р Андрій Чировський, д-ри Петро і Дорис Куль, о. проф. д-р Петро Ґаладза.

Добрі справи „Чорноморців"

Цього року святкуємо 80-ліття піднятя українських прапорів на Чорноморській фльоті, яке мало місце в дні 29-го квітня 1918 року. Ця подія лягла в основу культу українського моря, що його плекають пластуни-„чорноморці". 10-ий Морський Курінь Уладу Пластового Сеніорату „Чорноморці", започаткований Юрієм Шухевичем, з гуртом однодумців якраз відбув свою чергову Велику Раду. Велика Рада відбулася в днях 27-го і 28-го червня ц. р. на пластовій оселі „Новий Сокіл", біля Баффало.

На Велику Раду з'їхалося 24 пластунів сеніорів-„чорноморців", які проживають у східній частині ЗСА (деякі прибули зі своїми дружинами).

Велику Раду відкрито молитвою, підняттям прапора й відспіванням „Чорноморського гимну". Хвилиною мовчанки вшановано тих наших членів, які відплили в останній рейд.

Під час нарад обговорено багато питань діяльности „Чорноморців" і винесено відповідні рішення. До важливіших належали: зміни до куріннго статуту і пляни допомоги морським програмам у Пласті. Ці програми захоплюють українське юнацтво. Для їх фінансової підтримки при Курені існує Фонд Допомоги Розвиткові Морського Пластування в Україні (ФОДОРОМПУ). Кожний член Куреня вплачує щорічно суму 100 дол. на цей фонд. За ці гроші закуповується човни й інший виряд на пластові водні табори, фундується переводження морських вишколів, постачається методичні виховні матеріяли. Курінь є в посіданні прапора Української Державної Фльоти, який уживаємо за дозволом УНРади. Плянуємо повернути його правній власниці — Чорноморській фльоті України.

Нову Старшину Куреня вибрано в складі: курінний — Нестор Колцьо, курінний суддя — Орест Гаврилюк, курінний писар — Ігор Гайда, курінний скарбник — Юрій Крижанівський, зв'язковий зі старшими пластунами-„чорноморцями" Олег Колодій. Окрім того, покликано ряд діловодів для виконання окремих завдань.

На все є свій час. Був час на Великій Раді „Чорноморців" і на розвагу та спорт. Ішли завзяті змагання у відбиванці та плаванні.

Ввечері в суботу відбулася святочна ватра, присвячена 80-літтю Української Державної Фльоти. Ватру переводив Юрій Денисенко. Голова Головної Пластової Ради Орест Гаврилюк заприсягнув новоприйнятого до Пласту „чорноморця", Юрія Ґелу. З вдумливими словами виступили Орест Гаврилюк і Любомир Гевко. Настроєві пісні згодом перейшли у жартівливі, для розвеселення присутніх. Опівночі на потічку відбулося традиційне хрещення новоприйнятих дійсних членів „Чорноморців".

Управа оселі „Новий Сокіл" пішла нам дуже на руку, ставлячи до диспозиції „чорноморців" усі влаштування оселі. Пані з Управи сумлінно дбали, щоб ніхто з „чорноморців" не був голодний.

У неділю перед полуднем, після відбуття спільної молитви, закрито Велику Раду „Чорноморців". Плянується наступного року відбути спільну зустріч усіх Чорноморських Куренів. Правдоподібно, зустріч відбудеться на пластовій оселі „Вовча Тропа", при кінці червня.

Йонтек

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Бразилійська громада запевнила українських міністрів у підтримці

10-го червня загостили до Бразилії міністер промислової політики д-р Василь Ґуреєв і міністер енергетичних справ д-р Олександер Шеберстов, разом з делеґацією українського промислу.

Вони були прийняті на спеціяльній авдієнції губернатором Парани д-ром Жайме Лєрнером, де було обговорено головні справи торговельних інтересів.

В обідовій годині міністри і делеґація зложили вінок квітів під пам'ятником Тараса Шевченка на площі імени поета, в присутності місцевої української громади. Міністер В. Ґуреєв короткими словами зазначив велику працю, яку веде Уряд України в розвитку промислу, внутрішньої і зовнішньої політики, ставлячи Україну поряд европейських і світових потуг.

Члени української громади мали нагоду обмінятися думками, поглядами і проблемами України з делеґацією з України, як рівнож про форму посилення офіційних представництв України і комерційну присутність за кордоном.

Голова Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації Йосиф Вельґач-молодий зазначив потребу більшого економічного відкриття України, щоби могла розв'язати свої економічні проблеми і посилити свою присутність закордоном.

Після обміну думками присутніх на обіді Йосиф Вельґач виголосив змістовну промову, в якій, зокрема, сказав: „Вже понад 100 років існує українська іміґрація в Бразилії. Згідно ласки Божої та волі наших батьків, дідів і прадідів, нині в Бразилії проживають майже 400,000 бразилійців українського походження. І хоч багато з нас вже третє або четверте покоління, однак у наших серцях тече українська кров і ми цим гордимося, бо почуваємося, що ми теж є маленькою часткою українського народу.

Коли український Уряд проголосив 24-го серпня 1991 року незалежність України, а вся Україна потвердила цю незалежність плебісцитом, ми, радіючи цією подією, негайно звернулися до Президента Бразилії з проханням визнати цю незалежність і бразилійський Уряд цю незалежність визнав.

Коли я говорю: 'ми', то говорю про всю українську спільноту в Бразилії, яка є зорганізована і зарепрезентована Українсько-Бразилійською Центральною Репрезентацією, яку заснували Українська Католицька Церква, яку очолює Владика Єфрем, Українська Автокефальна Православна Церква, яку очолює Владика Єремія, Хліборобсько-Освітній Союз, який очолює д-р Євген Чмир, Українсько-Бразилійський Клюб, очолений д-ром Петром Єдином, Товариство Прихильників Української Культури, очолене д-ром Ярославом Гребінником, Релігійно-Культурний Центр „Полтава", який очолює отець Даниїл Козлінський.

Українські міністри з представниками бразилійської громади. Стоять зліва направо: Мирослав Мазепа — заступник голови Т-ва "Хліборобсько-Освітній Союз, д-р Ярослав Гребінник — голова Т-ва Прихильників Української Культури, д-р Олександер Шеберстов — міністер енерґетичних справ, проф. д-р Оксана Борушинська — директор історично-культурного майна міста Курітиби, Йосиф Вельґач — президент Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації, д-р Василь Гуреєв — міністер промислової політики, о. Микола Милусь — Протопресвітер УАПЦ.

Коли український Уряд захотів відкрити в Бразилії амбасаду України, а в Курітибі генеральне консульство, вся українська спільнота в Бразилії підтримала ці заходи і в цьому допомогла як морально, так і матеріяльно.

Праця щойно почата. Ще потрібно зробити багато. Ми певні, що Уряд України прикладе всіх зусиль для осягнення накреслених плянів. Українська спільнота в Бразилії в міру своїх сил і спроможностей теж допоможе в цьому, як у минулому.

Треба також підкреслити, що ми й надалі будемо підтримувати амбасаду України, як також генеральне консульство, які є найголовнішими засобами для торговельного зміцнення України з Бразилією, з огляду на те, що Бразилія може стати вхідними дверима України для її вступу у Торговельний Союз Південно-Американських Держав.

Бажаємо, не втручаючись у внутрішні справи України, ствердити, що багато економічних труднощів, через які проходить нині дорога нам Україна, є наслідками браку зовнішніх інвестицій. Лише з відкриттям дверей для торгівлі із закордонними країнами Україна розв'яже ці трудноці. Є дуже важне, щоб український Уряд затвердив закони, які змінили б цю ситуацію, сприяючи напливу зовнішнього капіталу. Тож поєднаймося всі разом, українці цілого світу і в Україні, щоб збудувати кращу майбутність для всіх нас".

Довгими і гучними оплесками всі присутні прийняли такі змістовні слова голови репрезентації. Ще довго присутні обмінювалися поглядами про трудноші і позитиви відновленої української держави.

Д-р Михайло Рубінець

Матуральне свято в Ню Йорку

Президія, вчителі та випускнити матурального бенкету Шкіл Українознавства Ню Йорку і Ню Джерзі.

Серед весняних подій нашої громади в Ню Йорку не можна оминути майже щорічну надзвичайно святкову подію — це випускний вечір наших матурантів Шкіл Українознавства Метрополітального Ню Йорку і Ню Джерзі.

Цьогорічний матуральний вечір відбувся 30-го травня в Українському Народному Дому Ню Йорку. Господарем вечора була нюйоркська школа Осередку СУМ ім. Тараса Чупринки, а учасниками — „Рідна Школа ім. Лесі Українки" в Морріс Кавнті, Н. Дж., Школа Українознавства ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку та Осередку СУМ ім. Тараса Чупринки в Ню Йорку, Н. Й. Вечором провадив учитель Школи Українознавства СУМ, мгр Богдан Гаргай. Треба відзначити, що його діловитість та конкретність може бути зразком для провадження таких святкових вечорів. Привітавши гостей, він запросив на залю директорів шкіл з учителями та абсольвентами-випускниками.

Під звуки маршової пісні директори вступили до залі зі своїми вихованцями, створюючи надзвичайно приємне враження — всі учні були одягнені в українські народні строї.

До президіяльного стола були запрошені отець Лаврентій Лавренюк, ЧСВВ, з парафії св. Юра в Ню Йорку, голова Шкільної Ради УККА, д-р Євген Федоренко, директори шкіл — мгр Ольга Кекіш, ОУА „Самопоміч", мгр Павлина Андрієнко-Данчук, СУМ; шкільні інспектори — д-р Ігор Гурин і д-р Олександер Лужницький. Почесними гостями були представники українських організацій — д-р Василь Лучків (УНСоюз), Геня Благий „Самопоміч", Н. Й., Михайло Шпигунський, „Самопоміч", Нюарк, Н. Дж.

Після молитви о. Лаврентія святкову імпрезу відкрила теплим вітанням до присутніх, особливо до випускників, директор школи СУМ, проф. Павлина Андрієнко-Данчук. Вона висловила великі заслуги батьків, учителів, директорів шкіл у їх виховно-навчальній праці та особливо відзначила великі заслуги випускників, які приклали свої зусилля і склали кінцевий іспит-матуру, за що належиться їм наша пошана, любов і признання. Побажавши якнайкращих успіхів та щасливого радісного вечора, директор П. А. Данчук, попросила мгр-а Богдана Гаргая продовжувати святкову програму.

Слідувало слово д-ра Євгена Федоренка в імені Шкільної Ради УККА, який привітав присутніх, поздоровив матурантів за успішне закінчення шкільної програми та подякував батькам за співпрацю зі школами та вчителями. Він окремо підкреслив значення Шкіл Українознавства як надзвичайно важливого чинника для збереження нашої національної ідентичности для українців, які залишили Батьківщину і виїхали в світ у пошуках кращої долі. В імені випускників подяку вчителям та батькам висловила гарною мовою матурантка Школи Українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку Наталка Ройовська.

У мистецькій частині виступили колишні матурантки Школи Українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку: меццо-сопрано Оксана Харук-Боднар і піяністка Соня Шереґ. Солістка милозвучно виконала чотири пісні з її найновішого репертуару, за що присутні нагородили їх рясними оплесками.

Найголовнішою подією вечора було вручення заслужених дипломів випускникам, що перевели директори шкіл при асисті вчителів та представників українських організацій, які вручили випускникам дарунки на грошеві нагороди.

Цьогорічні випускники були представлені зі шкіл „Рідна Школа ім. Лесі Українки" в Морріс Кавнті, Н. Дж., — Павло Андрушків, Андрій Демидович, Тома Пиз, Світлана Рагуліна, Петро Стецюк, Роман Шаповал; Школа Українознавства ОУА „Самопоміч" в Ню Йорку, Н. Й., — Адріян Березовський, Данило Літепло, Олександер Мерл, Адріян Сапка; Школа Українознавства Осередку СУМ ім. Тараса Чупринки в Ню Йорку, Н. Й., — Андрійка Бабська, Ліса Бартошевич, Христина Бартошевич, Володимир Литвин, Адріяна Паска, Андрій Пехник, Наталка Ройовська, Марія Росцішевська, Іванка та Юлія Тиханські.

Закінчилося це важливе родинно-громадське свято смачною вечерею, яку супроводили приємні мелодії оркестри „Відлуння". По вечері, під чарівні звуки оркестри продовжувалися розвагові танці аж до пізньої ночі.

Сподіваємося, що чудова традиція випускників вечорів буде продовжуватися і в наступних роках. А організаторам цьогорічного вечора велике спасибі від матурантів і гостей!

Д-р Ігор Гурин

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Закінчився футбольний сезон в Україні

Закінчився сьомий футбольний сезон у незалежній Україні. Як і очікувалося, чемпіонами вищої професійної ліги вшосте за порядком стали футболісти київського „Динамо", які також здобули Чашу України. Таким чином, „Динамо" матиме чергову можливість змагатися за престижеву Чашу Европейських Чемпіонів, але має розпочати від першої елімінаційної рунди, подібно, як в минулих кількох роках. Віцечемпіон — донецький „Шахтар" — виступатиме в іграх за Чашу Футбольної Федерації Европи. Бронзові медалісти чемпіонату України львівські „Карпати" теж матимуть змогу виступати в цій серії. Полтавська „Ворскла", що закінчила на п'ятому місці, виступає в европейському турнірі „Інтер-Тото".

Кінцевий показник табелі ігор вищої ліґи

1. „Динамо", Київ — 72 точки
2. „Шахтар", Донецьке — 67
3. „Карпати", Львів — 57
4. „Дніпро", Дніпропетровське — 55
5. „Ворскла", Полтава — 49
6. „Металюрг", Донецьке — 40
7. „Нива", Тернопіль — 40
8. „Кривбас", Кривий Ріг — 39
9. „Металюрг", Запоріжжя — 37
10. „Зірка", Кіровоград — 33
11. „Металюрг", Маріюпіль — 33
12. „Таврія", Симферопіль — 33
13. „Прикарпаття", Івано-Франківське — 33
14. ЦСКА (Армія), Київ — 33
15. „Чорноморець", Одеса — 32
16. „Торпедо", Запоріжжя — 13

Обидва клюби, що зайняли 15 і 16-те місця, випадають до нижчої дивізії.

Відбудуться XXIII Українські Спортові Ігрища Молоді

В суботу, 15-го серпня, на оселі СУМ в Елленвілл, Н.Й., пройдуть Українські Спортові Ігрища Молоді, що їх проведе Управа УСЦАК-Схід. Змагання розпочнуться о 9-ій год. ранку і проходитимуть до 7-ої год. вечора, коли відбудеться церемонія вручення переможцям медалів. Згідно з обіжником УСЦАК-Схід, ігри проходитимуть в п'яти ділянках спорту і в кількох вікових групах юначок і юнаків 18-ти років і нижче.

У футболі змагання заплановані в 4-ох вікових групах: 10 років і нижче, 11-12, 13-14 і 15-18-річних.

У відбиванці в групах юначок і юнаків 18 і нижче років.

У плаванні у таких же вікових групах, як подані у футболі.

В легкій атлетиці в групах до 10 років, 11-14 і 15-18 років.

В тенісі — до 14, 15 і 18-річних.

Як і в попередніх роках, до Ігрищ можуть зголошуватися дружини юнацтва теж з інших делеґатур УСЦАК Америки і Канади.

По інформації можна звертатися телефонічно до голови Делеґатури-Схід Іринея Ісаїва: (201) 383-8636.

Офіційні обіжники вислано до всіх спортових осередків і молодечих організацій на терені Делеґатури-Схід. Управа делеґатури сподівається, що всі її діючі осередки подбають, щоб їхнє юнацтво зустрілося зі своїми ровесниками з різних міст ЗСА і Канади і навіть з України в спортовому змагу.

Торги за А. Шевченка

Продовжуються наполегливі торги за талановитого напасника „Динамо" А. Шевченка. В останніх тижнях великі заходи робив найбагатший футбольний клюб в Італії і Европі — „Інтер" Мілян, представник якого прибув до Києва з офертою 16 млн. дол. Тренер „Інтеру" вважає Шевченка ідеальним партнером у нападі з такими відомими зірками, як Бірґоф і Виг. 16-го червня власник „Інтера" підніс оферту за Шевченка до 20-ти млн. дол., одначе представник „Динамо" дав до зрозуміння, що ціна за Шевченка залишається, встановлена раніше, понад 30 млн. дол. Крім „Інтера" велике бажання набути А. Шевченка до свого складу має інший італійський футбольний клюб „Парма".

Чи дійсно керівництво „Динамо" хоче продати Андрія Шевченка, не відомо. Тим часом мільйони футбольних любителів в Україні і особливо вболівальники „Динамо", категорично проти продажі цього талановитого футболіста. Вони вважають, що вже досить найкращих українських футболістів здобувають славу для Росії, Німеччини, Ізраїля, Мадярщини та інших країн в цей час як українським клюбам не вистачає талантів в іграх за Чаші Европи та інших міжнародних зустрічах. Продаж Шевченка може значно пошкодити прибуткам „Динамо", тисячі симпатиків у випадку відходу Шевченка відмовляться купувати квитки вступу на змагання та підтримувати бізнесові підприємства клюбу.

Під сучасну пору „Динамо" тренується у Ялті в Криму. 22-29-го липня ц. р. „Динамо" має розпочати кваліфікаційні ігри за вхід до серії змагань за Чашу Чемпіонів Европи. 8-го липня відбудеться льосування пар, коли стане відомий суперник „Динамо".

Бейсболові дружини України в міжнародних турнірах

Як інформує тренер-консультант Бейсболової Федерації України Василь Тараско (він теж член Управ УСК Ню Йорк і УСЦАК), юнацька збірна України у віці 16-ти років візьме участь в іграх світового чемпіонату, що відбудуться в днях 10-19-го липня ц. р. в місті Фейрв'ю Гайтс в стейті Іллиной.

Збірна бейсболу України, старших юнаків, змагатиметься у відбірковій групі „А" за вхід до фінальної рунди розгривок за чемпіонат Европи в часі від 26-го липня до 1-го серпня ц. р. в місті Острава в Чехії.

Завдяки стараниям вже згадано бейсболового ентузіяста В. Тараска, так зв. „Літл Ліг" бейсболу в стейті Висконсин під проводом свого президента Буча Фабера подарувала для юнацьких дружин в Україні понад 2,500 фунтів бейсболового інвентаря, що було переслане через фірму „Міст", Америка.

Чому гине українська преса в Україні?

Недавно наспів лист до Управи УСЦАК від головного редактора спортового журналу „Старт" Анатолія Чалого, в якому, між іншим, він пише про проблеми цього видання.

З доданих документів виходить, що крім обіцянок і схвалення пропозицій редакції „Старт" про те, щоб Держкомспорт України став співзасновником „Старту", на цьому все й закінчилося. Коштів на видання „Старту" не знайшлося, і цей цінний для українського спорту журнал покищо перестав виходити. В цей час газетні кіоски в Україні переповнені російськомовними виданнями, в цьому і спортовими, друкованими в Україні і Росії. Чи можемо дивуватися, що спортові кадри в Україні майже поголовно вживають російську мову?

Хто винен за цей злочин? Відповідь на це питання знаходимо у „Вечірньому Києві", в числі з 19-го травня ц. р., в репліці, що її написав Микола Чіпко. Він пише: „На 20 відсотків підвищуються пільгові і на 30 — повні ставки ввізного мита на газети, часописи та інші періодичні видання, що друкуються за кордоном. Таке рішення прийняв Кабінет Міністрів, мотивуючи це захистом вітчизняного виробництва та інформаційного простору. Однак, чи стане це надійною перепоною на шляху експансії в Україну закордонної російськомовної преси?

Сумнівно. Адже подібні постанови приймалися Кабміном і раніше, але вони майже не змінили ситуації на журнально-газетному ринку України. Щоправда, поменшало в газетних кіосках відверто антиукраїнських та шовіністичних іноземних видань. Однак, кількість російськомовних зарубіжних видань, що іменують себе демократичними, ліберальними чи невтральними, не зменшилась. І це не припадково, оскільки вони при сприянні наших же рідненьких урядовців знайшли щілину у законодавстві і цілком леґально існують і процвітають в Україні. Аби не платити ввізного мита і таким чином не втрачати зайвих прибутків, вони створили у нас закриті приватні підприємства, котрі виступають формальними засновниками начебто нових (а фактично старих) іноземних видань. По кілька років безбідно існують у нас під „новою" личиною колишні „всесоюзные" „Известия-Украина", „Аргументы и факты-Украина", „Комсомольская правда в Украине". А не так давно вже до них приєдналося скандально відоме в Росії реґіональне видання — „Московский комсомолец". І теж — „в Украине"! Загальної ж кількости інформації про Україну в них... 0,1 відсотка. Але, ні-ні, та проскочить у цих виданнях скептичне ставлення до української державности, стара пісня ностальгії про „єдиную і нєдєлімую"... Одне слово, потужна експансія чужоземної російськомовної преси з її начебто „общечеловеческими ценностями", а насправді — русифікаторською місією, в Україну триває. І скільки постанов не приймали б наші можновладці про захист вітчизняного інформаційного простору, експансія триватиме доти, доки не буде прийнято дієвого закону проти розповсюдження у нас видань з приставкою „в Украине". Усі газети, головний редакційний центр котрих міститься на території чужих держав, хоч друкуються у нас, повинні обкладатися всіма тими ж податками, що й ті видання, котрі друкуються поза межами України. Тільки тоді можна говорити про якесь приборкання зростаючого валу чужоземної преси, господарі якої пудрять нам мозок у нас вдома за наші кошти".

Треба сумніватися, чи сучасні можновладці в Кабінеті Міністрів, тим більше в почервонілій Верховній Раді, підуть на оборону українського друкованого слова, адже для великої більшости з них це не їх рідна мова, тому і намагаються добитися статусу російській, як другій офіційній мові в Україні.

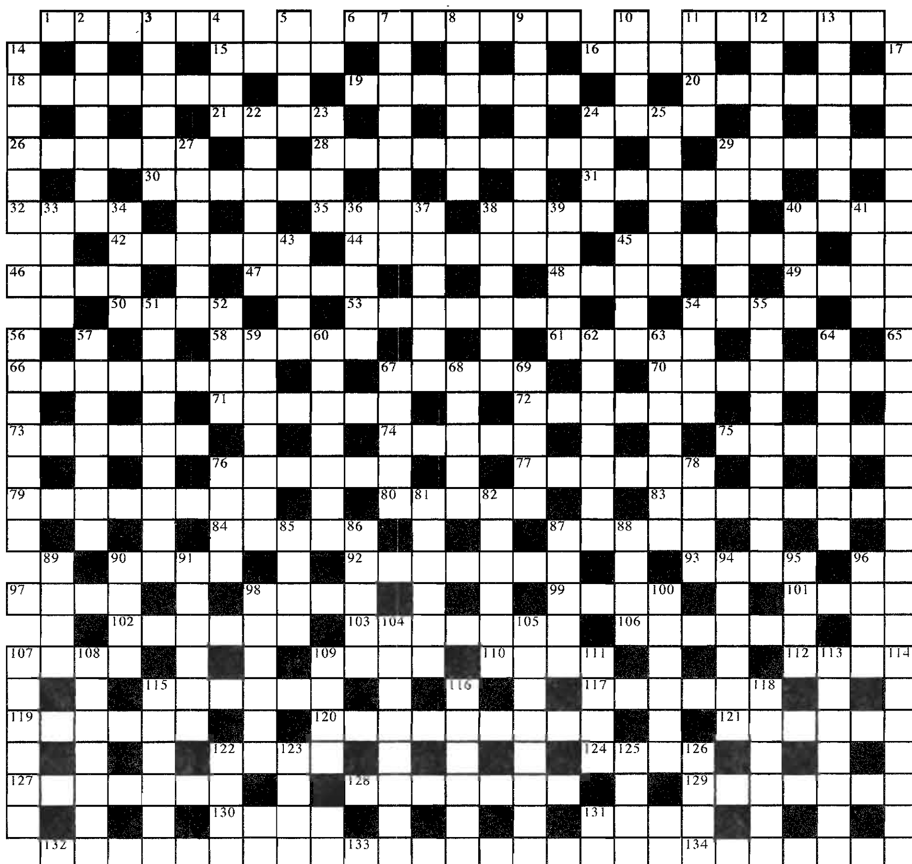
Так і виглядає, що залишені генерації, виховані за імперських часів, не дадуть собі ради з російською меншістю в Україні, вагомо підтримуваної Москвою в мовній ділянці. Як недавно відзначив один зі спортових діячів в Україні в розмові з автором цієї замітки, зовсім україномовних спортовців, їх тренерів і взагалі спортових діячів можна з певністю очікувати, коли доростуть нові кадри, народжені і виховані в незалежній Україні. А тим часом треба боротися і до певної міри миритися з трагічним станом, що його створили окупанти за час понад 300-річного „старшобратства".

О. Твардовський

ДОЗВІЛЛЯ

ХРЕСТИКІВКА

Склав Кость Левчук

Горизонтально:

1. Пологий в'їзд чи вхід до будівлі. 6. Знищення. 11. Листоноша. 15. Нестабільна молекула кисню. 16. Вічнозелене дерево. 18. Супутник. 19. Словацький драматург. 20. Частина земної кулі, придатна до заселення. 21. Цар Беотії, який відгадав загадку Сфінкса. 24. Товстий мотуз. 26. Пахуче дерево. 28. Річка в Якутії. 29. Торба з грішми. 30. Медовий сік квітки. 31. Керівник інституту. 32. Друкарський шрифт. 35. Давньогрецька поетеса. 38. Український письменник. 40. Весільне покривало. 42. Шкірка на зернятках початку рослини. 44. Пухлина нервової тканини. 45. Вимерлий молюск. 46. Збіжжя. 47. Підіймальний механізм. 48. Житло лисиці. 49. Коштовний камінь. 50. Донька Ярослава Мудрого, королева Франції. 53. Пухлина. 54. Хемічна сполука. 58. Злакова рослина. 61. Роман Олеся Гончара. 66. Спроможність. 67. М'ячик з хвостом. 70. Помста. 71. Певна кількість віршів, що висловлюють закінчену думку. 72. Коханець Венери. 73. Обряд. 74. Старший син біблійного Якова. 75. Частина злака. 76. Місто на річці Прут. 77. Завідувач панським господарством. 79. Поет-дисидент, жертва КҐБ. 80. Насильницьке переривання вагітности. 83. Пиріг з калиною. 84. Образ Бога чи святого. 87. Старший брат і помічник біблійного Мойсея. 90. Прядивна рослина. 92. Кориця. 93. Катма. 97. Народне оповідання в Скандінавії. 98. Німецьке ім'я. 99. Швидкість. 101. Містичний ритуал гіндусів. 102. Сінник. 103. Наліпка на товарі. 106. Поле з кавунами. 107. Курорт в Криму. 109. Наголос. 110. Поселення. 112. Країна на Близькому Сході. 115. Астрономічний прилад. 117. Поема Тараса Шевченка. 119. Континент. 120. Оболонка черевної порожнини. 121. Коханка Ероса. 122. Парлямент в Польщі. 124. Український альманах 1881 року в Києві. 127. Музичний термін. 128. Слюсарський інструмент. 129. Вчитель музики. 130. Напій. 131. Керівний орган організації. 132. Нюхальний тютюн. 133. Мешканець Криму. 134. Місцеперебування верховного командування.

Вертикально:

2. Троїста угода Англії, Франції і Росії в роки першої світової війни. 3. Представник малої народности на Таймирі (Росія). 4. У французькій кухні — смажене м'ясо. 5. Місце ув'язнення багатьох українців на півночі Росії. 7. Прилюдне спалення єретиків. 8. Найбільше озеро в Европі, з якого витікає Нева. 9. Біла гарячка. 10. Мешканець Таврії. 11. Механізм. 12. Артист. 13. Спільна назва двох континентів. 14. Засідатель. 17. Загадка. 22. Продукт розпаду тканини. 23. Причал в порті. 24. Різниця між брутто і нетто. 25. Неприємний присмак від кислих яблук. 27. Військова частина у римлян. 29. Музичний духовий інструмент. 33. Вулкан в Італії. 34. Котяча рука. 36. Складова частина слів грецького походження, що означає нерівність. 37. Українське чоловіче ім'я. 38. Клопіт. 39. Чоловіче ім'я. 40. Газ. 41. Глибоководний рибальський невід. 43. Союз держав, який щойно поповнили три країни Центральної Европи. 45. Мешканець Передньої Азії чи Північної Африки. 51. Дрібний друкарський шрифт. 52. Священний бик єгиптян. 54. Грецький бог кохання. 55. Античне аристократичне походження від богів. 56. Сумнів через два протилежні твердження. 57. Постава. 59. Спасіння. 60. Старовинна піка. 62. Захист. 63. Ріка у Венесуелі. 64. Ласкаве звертання апостолів до Христа. 65. Місто на Херсонщині. 67. Порт в Болгарії. 68. Ім'я великого українського помолога Симиренка. 69. Шатро. 76. Смерть. 78. Німецький письменник. 81. Розбійник. 82. Фараон. 85. Музичний твір. 86. Представник індіянської народности. 87. Мадярська бочка для вина. 88. Морський термін: частина видноколa. 89. Бог сонця у Вавилоні. 90. Тібетський чернець. 91. Наука про світло. 94. Гравюра. 95. Таджицький педагог і письменник. 96. Річка в Росії, місце останнього протистояння Орди. 98. Східне бойове мистецтво. 100. Тропічна рослина. 104. Декоративна квітка. 105. Штучні гори біля шахт. 107. Турецька шабля. 108. Бутерброд. 109. Найменша частина хемічного елементу. 111. Продовгастокругла лінія. 113. Хворий на рахіт. 114. Річковий птах. 115. Низький бас. 116. Місто Ромео і Джульєтти. 118. Подвижництво. 122. Нічний прах. 123. Притока Десни. 125. Сушена абрикоса. 126. Архаїчне чоловіче ім'я.

НЕКРОЛОГИ

У ЧОТИРНАДЦЯТУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого найдорожчого і незабутнього МУЖА

бл. п.

д-ра ІЛЛІ АНДРУСЯКА

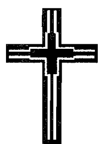
будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в катедрі св. Покрови в Дітройті (Савтфілд), Миш., у неділю 9-го серпня 1998 р.;
у церкві-пам'ятнику св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.;
в церкві Успення Пресвятої Богородиці в Люрді та
в українській православній церкві в Бразилії.

Про молитви за душу покійного просить
дружина — МАРІЯ

Ділимося сумною вісткою, що 19-го червня 1998 р. відійшла від нас
на 84-му році життя наша найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

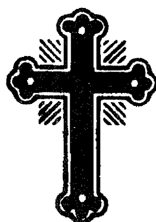
бл. п.

НАСТУНЯ ОЛІЙНИК

Залишила у смутку:
мужа — ДИМИТРІЯ
дочку — МЕРІ ПЕРРІС
внука — ҐЕЛ ПЕРРІС

Похована на цвинтарі Kensico, Westchester.

Ділимося сумною вісткою з родиною та знайомими, що
14-го липня 1998 р. відійшов у вічність

д-р юридичних наук

бл. п.

ІВАН ЛОЗИНСЬКИЙ

покійний нар. 23-го серпня 1907 р. в
м. Тисмениці на Станиславівщині (Івано-Франківська обл.)

ПАНАХИДА — п'ятниця, 17-го липня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, (212) 674-2568.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — субота, 18-го липня о год. 9:30 рано з церкви св. Юра при 7-ій вул. в Ню Йорку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна йому пам'ять!

В смутку:
сестра — МАРІЯ ЧАБАН з мужем МАРІЯНОМ
племінники — БОГДАН ЧАБАН з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
— ЛАРИСА КИЙ з мужем МИРОСЛАВОМ і дітьми
— АСКОЛЬД ЛОЗИНСЬКИЙ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
братова — МАРІЯ ЛОЗИНСЬКА
родини — КАНЮКІВ, ШПИРКІВ, МАРТИНЦІВ і ДЕРЕШІВ

З юних років музичного захоплення

(У нев'янучу пам'ять Олександрі (Номі) Пясецькій-Процишин)

(Черговий некролог... Черговий відхід у вічність — цим разом у Львові, 12-го червня 1998 року, пластунки-сеньйорки, талановитої піяністки та вчительки Музичної школи ім. Соломії Крушельницької, св. п. Олександри Пясецької.

Пам'ятні роки національного лихоліття, революційного піднесення в народі й музичного похмілля на тлі тієї доби, „лютої, як вовчиця". Олександру затямив на все життя — струнку чорнявку, безпретенсійну, милого вигляду, завжди привітну, знамениту музичну силу, що без труднощів читала й відігравала на фортепіяні найскладнішу партитуру. А над усе вирізнялась кришталевим характером і кожночасною готовістю послужити в потребі.

Так і бачу її: завжди усміхнену, за роялем, нахилену над нотами — у клясі сольфеджіо чи оперних мізансцен нашої консерваторії, моральну підтримку на концертах, активну співучасницю в готуванні Академічних вечорів, оперних вистав, публічних студентських виступів. „Позичали" її й інші вчителі співу для акомпаньяменту їхнім студентам, проте завжди була в поготівлі нашій улюбленій музичній виховниці Одарці Бандрівській, що в різний час „вивела в люди" Мирослава Антоновича, Ніну Шевченко, Олександра Ройка, Стефанію Крацило, Івана Самокішина, сестер Оксану й Анку Прокопович, Марійку Дроздовську, Юліяна Духнича, Любка та Ію Мацюк тощо.

Перший епізод співпраці з Олександрою пройшов за періоду підсовєтського побуту, напровесні 1941 року в тогочасному Львівському Музучилищі. Мене й Ореста Бабія мали перевести з середньошкільного музучилища до Державної Консерваторії на підставі вступних сольових проспівів. Директор училища Хазін порекомендував мені тенорову арію Ленського з опери Чайковського „Євгеній Онєгін", а Орестові — басову арію з опери „Борис Ґодунов" Мусоргського. Ми не бажали проспівувати російські музичні зразки, тому й зголосилися до проспіву арій з Лисенкової опери „Тарас Бульба". Хазін рішуче заперечив — у програму вступу до Державної Консерваторії мають увійти виключно арії іноземних композиторів! — була його непоступна вимога. Після поради з проф. О. Бандрівською та співпраці з новопризначеною акомпаньяторкою, Олександрою Пясецькою, вивчили ми й виконали арії з опер Пуччіні й Моцарта. Це й запевнило нам обидвом вступ до найвищої у Львові музичної школи.

Другий епізод пройшов за німецької окупації України влітку 1941 року. В оперній клясі проф. О. Бандрівської вирувала кипуча діяльність. У всіх проспівах брала активну участь наша невтомна піяністка, справді незрівняна в ансамблевій співпраці, Олександра Пясецька. Безцінні були її справний фортепіяновий супровід та сутня допомога у вивчанні складніших партій.

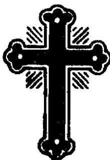
Третій епізод відбувся в Мистецько-Літературному Клюбі восени того ж року. Музичний Інститут готував концерт вокально-сольової музики до слів Івана Франка, з приводу 25-річчя від смерти поета. Між виконавцями були музиколог Юрій Тисовський, Марійка Дроздовська, сопрано, та я. Серед почесних присутніх в авдиторії були наші славні музики Василь Барвінський, Маріянна Лисенко, Василь Витвицький, Роман Сімович, Борис Кудрик, що й задокументовано на спільній знімці з виконавцями. Свою вокальну програму опрацював я з моєю довіреною акомпаньяторкою Олександрою Пясецькою, яка не ощадила часу для наших проб над „Місяцем, князем" та „Як почуєш вночі". Проте до її виступу не дійшло. Майже напередодні концерту пережила сердешна Олександра подружню трагедію. Її чоловіка, політичного діяча, Андрія Пясецького, міністра лісництва в Тимчасовому Правлінні прем'єра Ярослава Стецька з 30-го червня 1941 року, розстріляли гітлерівські окупанти. Відтоді Олександра прожила довгий час у стані глибокої жалоби, неспроможна до публічних виступів.

Її місце в концерті зайняла майже в останній хвилині інша прекрасна піяністка й акомпаньяторка, проф. Євгенія Куриловичпельська, щира приятелька рідної молоді. Вона померла у 1996 році в Америці. Обидві ті світлі постаті, невіджалувані в нашому суспільно-культурному й музичному житті, відійшли за твердими законами природи у кращий світ.

Вічна їм пам'ять!

Роман Кухар

Ділимося сумною вісткою, що 24-го червня 1998 р. відійшов від нас

бл. п.

КОРНЕЛЬ ДЗЮБА

нар. 24-го липня 1912 р. в селі Кізлів, Галичина.

ПОХОРОН відбувся 27-го червня 1998 р. в Баффало, Н.Й. з церкви св. Миколая на кладовище св. Матея.

Залишилися в смутку:
дружина — МАЛИНА
дочки — ХРИСТИНА БРОВН з чоловіком БИРТОМ
— УЛЯ МЕЛЛОР з чоловіком БАБОМ
сестрінка — ДОРА ГОРБАЧЕВСЬКА
внуки — ТАНЯ і ДАРА БРОВН
— ОЛЕКСА і ПЕТРО ГОРБАЧЕВСЬКІ
сестра — СТЕФА ГУМЕННА і
родина в Україні, ЗСА й Канаді.

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 25-го квітня 1998 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

бл. п.

НАТАЛІЯ ВОЙНОВСЬКА

З глибоким смутком поховали ми нашу дорогу маму, бабусю і прабабусю. В цей для нас так тяжкий час ми одержали від наших приятелів і знайомих та від членів Карпатського Лещетарського Клюбу, членом якого була покійна, надзвичайно потрібну для нас в той час духовну підтримку і слова потіхи і поради.

В свою чергу ми хочемо подякувати усім, що були присутніми на Панахиді і на похоронах або надіслали нам свої співчуття.

В першу чергу складаємо нашу щиру подяку о. протоієрею Романові Тарнавському за відслуження Панахиди і за переведення похоронних відправ в Церкві-Пам'ятнику та на цвинтарі, як рівнож о. протоієрею Володимиру Ханасу, о. Андрієві Кулику за відслуження Панахиди в похоронному заведенні Петра Яреми.

Щиро дякуємо за Служби Божі за душу покійної: о. Любомирові Муд-рому і родині Витвицьких.

Наша щира подяка Луї Негро і всім співпрацівникам похоронного заведення Петра Яреми за сумлінне переведення похорону.

Щиро дякуємо всім промовцям, які звеличали покійну в промовах в похоронному заведенні Петра Яреми і на тризні, а саме: о. протоієрею Ро-манові Тарнавському, Володимирові Гнатківському — КЛК, Володимиро-ві Процику — ОДВУ, Миколі Турецькому - ОБВА та Петрові Григоровичу — від буковинців і родини.

Щиро дякуємо за квіти родині Луцьких, родині Селезньових, родині Радзіул та Марії Фінченко.

Дякуємо щиро за пожертви на
ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:

	250 дол.	Богдан Базилевський;
	135 дол.	приятелі з Бейсайд Гайскул;
по	100 дол.	Оксана Базилевська та Володимир і Зірка Могучі;
по	50 дол.	родина Лебедович, Юрій і Марія Гончаренко, родина Стецьків та Юрій і Алла Мацик;
по	25 дол.	Ліда Крозієр, Тереза Глух та Надя і Богдан Савчук;
	10 дол.	Вінсент Белізаріо.

Разом 870 дол.

НА ФОНД РОЗБУДОВИ КЛК в УКРАЇНІ:

	250 дол.	Богдан Базилевський;
по	100 дол.	Оксана Базилевська і Л. і О. Зарицькі;
по	50 дол.	І. і Г. Одуляк, О. і Л. Ґлют та Федір Сова;
по	30 дол.	родина Витвицьких та І. і С. Заяць;
по	20 дол.	родина Гнатківських та О. і В. Винник.

Разом 725 дол.

Наша щира подяка усім жертводавцям за пожертви і за молитви за покійну.

Спи вічним сном наша дорога мамусю, бабусю і прабабусю,
а ми тебе ніколи не забудемо.

Горем прибита родина:
донька — Оксана з чоловіком ЮРІЄМ
внуки — ХРИСТЯ з чоловіком РОССОМ
— БОГДАН
— АНДРІЙ
правнук — АНДРІЙ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ
відходу у засвіти

бл. п.

ЛЮБАРТА ЛІЩИНСЬКОГО

в суботу, 25-го липня о год. 9-ій ранку
буде відправлена поминальна

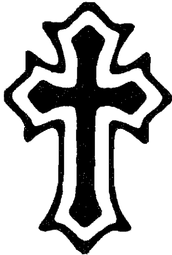
СЛУЖБА БОЖА

в церкві св. Івана Хрестителя у Гантері.

Усім, що так тепло відгукнулися на вістку про його передчасну смерть, дякую з цілого серця.

Хресна і прибрана мама — ОЛЬГА КУЗЬМОВИЧ

З болем у наших серцях, ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що 11-го червня 1998 р. у розквіті життя на 42-му році, несподівано відійшла у вічність наша найдорожча
ДРУЖИНА, ДОНЬКА, СЕСТРА, НЕВІСТКА

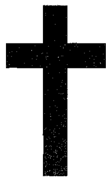
бл. п.

ДЕБРА ГУРАЛЕЧКО

У глибокому смутку:
муж — ОРЕСТ ГУРАЛЕЧКО
родичі — ФИЛИС і ФРЕНК АЛЬТАМОНТЕ
брат — д-р ДЖЕК з родиною
теща — ЛЮБА ГУРАЛЕЧКО-ЛЯЩУК
швагерки — МАРТА з родиною
— СОНЯ з мужем
вуйки — ЮЛІЯН ГЕЛЬБІҐ з родиною
— ОМЕЛЯН ГЕЛЬБІҐ з родиною
тета — ЛІДА НАПОЛЕОН з родиною

Просимо про молитви за спокій душі покійної.

Ділимося сумною вісткою, що з волі Всевишнього
20-го грудня 1997 р. відійшов у вічність на 75-му році життя,
народжений в Озірці, повіт Зборів

бл. п.

ІВАН ВОНС

ПАРАСТАС відслужено в похоронному заведенні Насевичів 26-го, а Заупокійну Святу Літургію 27-го грудня в церкві св. Архистратига Михаї-ла в Дженкінтавні, а відтак покійного похоронено на цвинтарі Лавнвілле, Дженкінтавн, Па.

Залишив у глибокому смутку:
дружину — СТЕФАНІЮ
доню — ЄВГЕНІЮ БЕРЕЖНУ з мужем АНАТОЛІЄМ
сина — ІГОРЯ
внука — ХРИСТОФОРА
внучку — НАТАЛІЮ з мужем ХРИСТОФОРОМ
правнучку — СТЕФЦЮ
сестру — ЄВГЕНІЮ з родиною в Україні
сватів — БЕРЕЖНИХ і
родини в Україні, ЗСА, Канаді і Бразилії

• НА ПРОДАЖ •

• ПРАЦЯ •

Роздуми напередодні...

(Закінчення зі стор. 5)

вжди на чільному місці в нього. Гоніть шахраїв, злодіїв, яничарів, хабарників з українського Уряду, навчальних і наукових закладів, з усіх суспільних установ. Ставте на їх місце людей чесних, відданих українській справі, знаючих, вміючих працювати, а не говорити і обіцяти. Тоді з чистим серцем, радісним співом відзначатимете кожну наступну річницю вашої перемоги.

• РОЗШУКИ •

Розшукую батька **ІВАНА ТЕОДОРОВИЧА КОРОЛЯ**, якого в часі Другої світової війни забрали німці до концентраційного табору в Освєнцімі, а відтак перевезли до Бухенвальду. Може ще хтось залишився живим, що знає щонебудь про мого батька або розпізнає на світлині? Буду дуже вдячна за кожну вістку!

Писати до Лариси Лукіянюк:
P.O. Box 2658 N. Babylon, NY 11703,

Карпатський Лещетарський Клюб — Ню Йорк

в днях 1-го і 2-го серпня 1998 року влаштовує на кортах СОЮЗІВКИ

ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР

у ПОДВІЙНІЙ ГРІ (чоловіків і юнаків) та у МІШАНІЙ ГРІ

ЗА НАГОРОДИ СОЮЗІВКИ

- Початок подвійних ігор чоловіків у суботу, 1-го серпня, год. 10-та ранком. Подвійних ігор юнаків і мішаних пар год. 1-ша по полудні (субота).
- Вписове 7 дол. від особи.
- Особиста реєстрація змагунів на Союзівці — година перед початком змагань.
- Приміщення проситься замовляти через Управу Союзівки.

SOYUZiVKA, UNA ESTATE
Kerhonkson, N.Y., 12446 Tel.: (914) 626-5641

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road 914-626-5641
Kerhonkson, New York 12446 FAX 914-626-4638

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1998

Субота — 18-го липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Ансамбль *„Українська родина"*
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Водограй"*
Субота — 25-го липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Пісні з України: ТАРАС ПЕТРИНЕНКО, ТЕТЯНА ГОРОБЕЦЬ, АНДРІЙ СОЛОДЕНКО
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Зорепад"*
Субота — 1-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ клясичної музики *Заслужений артист України, баритон* ЯРОСЛАВ ГНАТЮК Піаністка: СВІТЛЯНА ГНАТЮК
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Фата Моргана"*
Субота — 8-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Ансамбль *„Казка"*
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Луна"*
Субота — 15-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Сопрано ЛЮБА ЩИБЧИК
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Золота Булава"*

11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1999"

Неділя — 16-го серпня		ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ
Субота — 22-го серпня	8:30 веч.	ВІДЗНАЧЕННЯ СЬОМОЇ РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ. КОНЦЕРТ Школа Українських Танців РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Буря"*
Субота — 29-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ віолістка ГАЛИНА КОЛЕССА піаністка ОКСАНА РАВЛЮК-ПРУТЕНЯК
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра *„Відлуння"*